

KÓS KÁROLY SZAKKÉPZŐ ISKOLA

2030 ÉRD, ERCSI ÚT 8.

OM azonosító: 032647

Telefon: 06-23-365-531

E-mail cím: kos.erd@hawk.hu

Honlap: www.kos-erd.hu

Intézményvezető: Weszprémy Barna Gábor

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2010

KÉSZÍTETTE: Weszprémy Barna Gábor, Barits Pál, Dósa Edit, Dózsa Lajos

TARTALOMJEGYZÉK

ISKOLÁNK MÚLTJA ÉS JELENE	4
A) NEVELÉSI PROGRAM	6
I. Pedagógiai alapelveink	6
II. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka és a szakmai képzés céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	9
III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	12
V. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatai megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	14
1. A tanítási órák	14
2. A tanítási órán kívüli tevékenységek.....	14
3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő- (bmt), hátrányos helyzetű (hh) és halmozottan hátrányos helyzetű (hhh) tanulókkal kapcsolatos tevékenységek.....	18
3. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése.....	20
4. Ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	20
5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése.....	22
6. A szociális hátrányok enyhítése	22
VI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	24
VII. A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere.....	25
VIII. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	33
B) HELYI TANTERV	34
I. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények.....	34
II. A középszintű érettségi vizsga tantárgyai és témakörei.....	40
III. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei.....	41
IV. A magasabb évfolyamra lépés feltételei.....	42
V. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei.....	43
VI. A tanulók tanulmányi munkájának magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése.....	44
VII. A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése	50
VIII. Szakmai program.....	51
AZ ISKOLA SZAKKÉPZÉSI RENDSZERE.....	51
IX. Beszámíthatóság az iskola képzési rendszerébe	52
C) ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	53
D) ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	55
E) FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PROGRAM	58
F) AZ ISKOLA DROGSTRATÉGIAI PROGRAMJA	59
G) INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER	61
I. Integrációs stratégia kialakítása	61
1. Az alkalmazás feltételei	61
1.1 Helyzetelemzés.....	61
1.1.1 Települési környezet	61
1.1.2 Intézményi környezet	61

1.1.3	<i>Személyi feltételek</i>	62
1.1.4	<i>Tárgyi feltételeink</i>	63
1.2.	Célrendszer megfogalmazása (elvárható eredmények)	63
2.	Az iskolába való bekerülés előkészítése	64
2.1.	Az általános iskolából a középiskolába való átmenet segítése	64
2.2.	Heterogén osztályok kialakítása:	64
3.	Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése	64
3.1	Együttműködés a szülői házzal	64
3.2	Együttműködés gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal	64
3.3	Együttműködés szakmai és szakszolgálatokkal	65
3.4	Együttműködés középfokú oktatási intézményekkel.....	65
3.5	Együttműködés kisebbségi önkormányzattal	65
3.6	Együttműködés civil szervezetekkel és a helyi vállalatokkal	65
II.	A tanítást, tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei	66
1.	Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek	66
1.1	Az önálló tanulást segítő felkészítés.....	66
1.2	Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.....	66
1.3	Szociális kompetenciák fejlesztése.....	67
2.	Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek.....	67
2.1	Mentori rendszer működtetése	67
2.2	Tanórán kívüli differenciált foglalkozások szervezése.....	68
2.3	Az integrációs program keretében működő szabadidős foglalkozások:	68
3.	Az integrációt elősegítő módszertani elemek.....	68
3.1	Egyéni haladási ütemét segítő differenciált tanulásszervezés	68
3.2	Drámapedagógia.....	68
4.	Műhelymunka – a tanári együttműködés formái.....	69
4.1	Értékelő eszmegbeszélések	69
4.2	A tantestület tagjai közötti tapasztalatcsere megszervezése	69
5.	A háromhavonta kötelező kompetenciaalapú értékelési rendszer eszközei	69
6.	Multikulturális tartalmak.....	70
6.1	Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban	70
7.	A továbbhaladás feltételeinek biztosítása	70
7.1	Pályaorientáció	70
III.	Elvárható eredmények	70
IV.	Intézményi önértékelés - ehhez kapcsolódó feladatok	71
H)	A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	72
I.	A pedagógiai program érvényességi ideje.....	72
II.	A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	72
III.	A pedagógiai program módosítása	72
IV.	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	73
	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA	74

Mottó: „Tanuljuk meg, hogy nemcsak jogunk, de kötelességünk is az, hogy magunk határozzunk sorsunk, jövődönk felől.”

/Kós Károly/

ISKOLÁNK MÚLTJA ÉS JELENE

Iskolánk jelenlegi helyén 1973. IX. 1-jétől működik. Kisebb létszámú, elsősorban vasipari szakmákat oktató szakmunkásképző iskolaként tevékenykedett.

A 70-es évek végétől, a környék vállalatának az igényeihez alkalmazkodva jelentős létszámnövekedés történt. Az addig 350 tanulót oktató, 16 pedagógust foglalkoztató iskola, 1300 tanuló és 40 pedagógus iskolája lett. Ekkor az iskolaépület kevésnek bizonyult, ezért egy 8 tantermes bővítést kellett elvégezni. Tanműhelye az iskolának nem volt, de erre nem is volt szüksége, hisz a vállalatok, szövetkezetek, sorra építették tanműhelyeiket. Iskolánk 20-23 szakmát oktatott, a megye jelentős elismert iskolái közé tartoztunk.

1989-től gyökeres fordulat állt be az iskola életében. A környék vállalatai, amelyek a biztonságos gyakorlati képzést biztosították, sorra tönkrementek, vagy átalakultak, de a szakmai képzésből kivonultak.

Iskolánk ekkor két kardinális feladatot oldott meg:

Új képzőhelyek keresésével párhuzamosan saját tanműhelyeket alakítottunk ki, valamint bevontuk a képzésbe a környék elismert magánvállalkozóit.

Átalakítottuk a szakmaszerkezetet és az iskola szerkezetét:

- a vasipari szakmák oktatásáról áttértünk a szolgáltatóipari szakmák képzésére
- érettségit adó szakközépiskolai oktatást indítottunk a MOL Rt és a DHV igényei alapján
- a demográfiai növekedés miatt sehová be nem kerülő gyerekek részére speciális szakiskolát szerveztünk
- megőriztük a felnőttoktatást és a gyors- és gépíró szakiskolai képzést.

1998-tól alaposan módosult iskolánk szerkezete, létszáma. A 6 évfolyamra változó szakközépiskolai, valamint a 4 évesre fejlődő szakiskolai képzés miatt csökkentenünk kellett a szakmák számát, valamint a pedagógusok létszámát.

Iskolánk ekkor 763 tanulót és 44 pedagógust foglalkoztatott. Korszerű, saját kezelésű tanműhelyekkel rendelkezünk (ruhaipari, hegesztő, autószerelő, központifűtés-szerelő, karosszerialakatos), magas színvonalú oktatást biztosító vállalati tanműhelyekkel álltunk szerződéses kapcsolatban (DHV, DEXTER, MOL Rt.), valamint az Érd és környéke kiváló vállalkozói biztosították a gyakorlati képzést.

Jelenleg hat számítógépterem segíti a korszerű képzést. A tantárgyak eredményes oktatását segítik a nívós kísérleti eszközök, vetítők, video-hálózat.

A szabadidő hasznos eltöltését szolgálja a könyvtár, amelynek a fejlesztésére erőnkhez mérten nagy hangsúlyt fektettünk. Folyamatosan bővítjük a könyvállományt, 70 folyóiratot járattunk, áttértünk a 7650 könyv, 500 videokazetta számítógépes nyilvántartására.

Sportéletünket visszaveti, hogy egy tornatermünk van, és ez nem elég a mindennapi testedzés biztosításához.

Tanulóink érdi és Érd környéki települések lakói. Többségük családi házban él, kisebb részük lakótelepeken. A társadalom szegényebb rétegéből jönnek, komoly nevelési, felkészültségbeli hiányosságokkal. Nekünk minden eredményért nagyon meg kell dolgoznunk, többnyire csak a nevelőközösségre számíthatunk, szülői együttműködésre ritkán.

A megyei tanulmányi versenyeken évek óta az élvonalban vannak tanulóink, minden évben eljutnak közülük az országos versenyekre is. Célunk, hogy az eddigi eredményeink megtartása mellett olyan új képzési formákat kínáljunk, melyek a gyorsan változó társadalom kihívásaihoz rugalmasan tudnak alkalmazkodni.

Jelenleg a törvényi háttér változásai, a munkaerőpiac elvárásai és az „élethosszig tartó szakmatanulás” filozófiája miatt jelentős fejlesztéseket indítottunk el, mely kiterjed a szakmaszerkezet kibővítésére, a felnőttoktatás beindítására, új tanműhely építésére és Területi Integrált Szakképző Központhoz való csatlakozásra egyaránt.

Iskolánk 2009. február 5. óta a Közép-Magyarországi Bioenergetikai és Térségfejlesztési Klaszter tagja, amely -felismerve a közös fellépésből származó előnyöket és az Európai Unióban már jól bevált régiós klasztert, mint rendszerszemléletű hatékony fejlesztésű modellt alkalmazva- a közép-magyarországi régió megújuló energiáival és energia kímélő technológiáival foglalkozó szervezete.

A klaszter tagjai között szerepel a Corvinus Egyetem is, amelynek Ökológiai és Fenntartható Gazdálkodási Rendszerek Tanszéke segíti iskolánkban az új, az ökológia és a bioenergetika területén hasznosítható középfokú szakmák bevezetését.

A) NEVELÉSI PROGRAM

I. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Kós Károly Szakképző Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a tanulókat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden tanuló számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - a tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott diákokból.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, a számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget és szakmai ismereteket nyújt,
- iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit, a szakképzés során alapos elméleti és gyakorlati szakmai ismereteket szerezzenek,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,

- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetünkben,
- jó eredmények elérésére törekszik (munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- szakmáját szívesen tanulja, a gyakorlati képzésben aktívan részt vesz,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,

- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

Az utóbbi években életünk és környezetünk megváltozott, a jövőkép meghatározója a változás állandósága. A mai társadalmakban a változás útja a tanulás, és ez nem öncélú, hanem a napi tapasztalatokkal együtt az életünk megismerésének és megértésének eszköze és az öröm forrása. Új tulajdonságokra van szükségünk, megtartva mindazt, ami múltunkból a jövőt orientáló erő és érték.

A megszerzett képesítések gyorsan elavulnak, a mai fiatalok a meghosszabbodott életkor miatt sokáig munkavállalók lesznek. A változásokhoz a megszerzett széles bázisú általános és szakmai műveltséggel, az állandó tanulás készségével, motivációjával és képességével rendelkező ember tud csak alkalmazkodni. Mindehhez szükséges az egyén részéről az önállóság, a kreativitás és innováció, a teljesítő- és cselekvőképesség, hogy megszerzett ismereteit megváltozott körülmények között is képes legyen alkalmazni és kiegészíteni, a folyamatos önképzés és szakmai fejlődés igénye, valamint a mobilitás és kockázatvállalás tulajdonságai.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ÉS A SZAKMAI KÉPZÉS CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a tanuló nyitottságára, fogékonyságára, érdeklődésére és aktivitására építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A tanult szakma szeretete.
6. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
7. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
8. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
9. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása; a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
10. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
11. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Szakmai képzésünk célja, olyan általános művelt, korszerű szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat.

E cél elérése érdekében:

- nyújtson a tanulóknak korszerű szakmai műveltséget, valamint általános és speciális szaktudást a szakma műveléséhez, a szakmai munkatevékenység ellátásához,
- alapozzon meg és fejlesszen ki a tanulóknak olyan a munkahelyeken használható szakmai tudást, amelynek birtokában képesek szakterületükön a technikai, technológiafejlődésből adódó változó, növekvő szakmai követelménynek eleget tenni,
- neveljen szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra,
- fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és a folyamatos önművelés igényét,
- készítse fel a tanulókat a munkahelyi, a szakmai érdekvédelmi szervezetek munkájában való közreműködésre.

Nevelési képzési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanuló közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását Célzó, beidegző Módszerek.	- Követelés, - Gyakoroltatás, - Segítségadás, - Ellenőrzés, - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megtervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadása. - Hagyományok kialakítása. - Követelése. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek Bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés Kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a képzési szakasz utolsó évfolyama végén

- minden tantárgyból megfelel a nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás, illetve az alapvizsgára, érettségi vizsgára, szakmai vizsgára való bocsáthatóság feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek).
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a továbbtanulási követelményeknek a későbbiekben megfeleljen, illetve szakmájában minőségi munkát végezzen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Iskolánk a szakemberképzésben eredményes múltra tekint vissza. Ennek a múltnak hagyományait folytatjuk mindig újat teremtve, továbbfejlesztve, figyelembe véve a piaci igényeket.

Oktatási stratégiánk legfontosabb eleme: a szakmai műveltség tartalmak egymást kiegészítő és megerősítő kapcsolata.

A szakmai képzés kiterjesztésével, a naprakész ismeretek tanításával szeretnénk biztosítani a szakmai bizonyítvány megszerzését. A képzés tartalma mindenkor a hatályos törvényi szabályozásnak megfelelő tartalommal, az érvényes OKJ szerinti tartalmak és követelmények szerint jelenik meg.

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.
Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
2. A tanulók értelmi nevelése.
Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.
Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása.
4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.
Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
5. A tanulók akaratni nevelése.
Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
6. A tanulók nemzeti nevelése.
Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének elmélyítése.
7. A tanulók állampolgári nevelése.
Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvétellel.
8. A tanulók munkára nevelése.
Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
9. A tanulók testi nevelése.
Feladat: Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

3. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan rész vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

4. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanítási órák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek tanulásra ösztönzik őket és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményhez.

2. A tanítási órán kívüli tevékenységek

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

Iskolai hagyományaink őrzése, ápolása és továbbfejlesztése szervesen illeszkedik nevelési elgondolásainkba.

A hagyományok ápolásának alapvető célja, hogy diákjaink ne csak racionálisan, hanem érzelmileg is kötődjenek iskolánkhoz. A hagyományok őrzése speciális arculatot biztosít az iskolának, és segít megkülönböztetni intézményünket a többi, hasonló képzést nyújtó intézménytől. Színesíti a diákéletet, s tovább bővíti a tanórán kívüli foglalkozások lehetőségét.

A tanórán kívüli hagyományos rendezvényeink:

- Az elsősök sajátos felavatásának rendezvénye a szeptember-október folyamán szervezett **Gólyabál**. Az elsősök - akik néhány hete már alkalmazkodnak iskolánk légköréhez, rendjéhez - egy kicsit már bátrabban vesznek részt a programban. A bál egyúttal az elsős évfolyam kötetlen formában történő bemutatkozásának szórakoztató eseménye.
- Az iskola fiatal hagyományai közé tartozik az évente megrendezett **Kós-napok**. Minden év decemberének a téli szünet előtti utolsó tanítási napján az iskola tanárai, tanulói színvonalas programot állítanak össze. Ez az ünnepélyes eseménysorozat általában ünnepi megemlékezéssel kezdődik, melyen iskolánk kiváló tanulói szerepelnek.

Az ünnepség egyik legkedvesebb legizgalmasabb színfoltja a Kós-díjak átadása. Kiemelkedő pedagógusaink, tanulóink, osztályaink ünneplése szép hagyománya iskolánknak.

A díj odaítélésének elbírálását a tantestület véleménynyilvánítása után, hét tagú kuratórium látja el. A döntés legfontosabb szempontjai: a **tanuló**, az **osztály** példamutató magatartása, szorgalma, kiemelkedő tanulmányi eredménye, kiemelkedő versenyeredménye, sportteljesítménye, az osztály és az iskola életében betöltött pozitív szerepe.

Pedagógus esetében a kiemelkedő szakmai munka, az iskoláért végzett önzetlen tevékenység a díj elnyerésének feltétele.

- Az utolsó évfolyam hagyományos rendezvénye február hónapban a **szalagavató ünnepség**.

A program szervezője a mindenkori 11. illetve 13. évfolyam.

- A Diákönkormányzat szervezi a következő rendezvényeket: Adventi koszorúkötés, mézeskalácssütés, diszkó, az egészséges táplálkozás napja.

- Szintén az érettségi előtt álló évfolyam rendezvénye a **ballagás** és az azt megelőző „bolondballagás”.

Ekkor vesznek búcsút végzőseink az iskolától, előbb vidámabb, majd ünnepélyes formában.

- Minden évben iskolai rendezvényeken emlékezünk meg kiemelkedő állami ünnepeinkről. A színvonalas műsorok megszervezésében és előadásában tanáraink és diákjaink közösen vesznek részt.

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőség irányítja.

A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) Tanulószoba. A közoktatási törvény előírásainak megfelelően - ha a szülők igénylik - az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban 9-10. évfolyamon tanulószoba működik.

d) Diákétkeztetés. Az egy családban élő gyermekek számától függően kedvezményes díjért a tanulók számára - igény esetén - ebédet (menzát) biztosít az intézmény.

e) Képességfejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás, értékközvetítés.

A nevelőtestület által közösen vállalt célok egyik meghatározó eleme a **képességfejlesztés**. A tanuló sorsát kezdettől befolyásolja, hogy milyen iskolába került, melyik osztályba vették fel, s kik lettek a tanárai. A belépés feltételét a képességek és ismeretek meghatározott szintjét magával hozta a családból és az általános iskolából, ám a képességek tudatosabb hasznosítása a középiskolában történhet.

Régi tapasztalat, hogy a tanulás megtanítása a középiskolás évek kezdetén újra esedékes.

A tanulási technikák elsajátíttatása a jó képességű tanulóknál is fontos, a gyengébbeknél pedig elengedhetetlen. Erre - tantárgytól függetlenül - minden pedagógusnak törekednie kell.

A csoportbontások pedagógiailag is átgondolt megvalósítása a képességfejlesztés meghatározó színtere lehet. Szakmailag indokolt a számítástechnika, idegen nyelv és az anyanyelv külön csoportba helyezése.

Az emelt szintű érettségi követelményeire történő felkészítés többlet óraszámokkal és új módszerekkel szolgálja a képességfejlesztést.

Az **ismeretek és értékek közvetítése** a képességek kibontakoztatásával párhuzamosan történik. Az iskola tanulói elméleti és tanműhelyi szakórákon sajátíthatják el az ismeretanyagot.

- f) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sport-versenyekre. A testnevelők irányításával a tanulók igényei alapján heti két alkalommal -a tanórai foglalkozások után- labdajátékok (röplabda, kosárlabda, futball, kézilabda) gyakorlására van lehetőség. Emellett tanári felügyelettel a konditerem eszközei naponta igénybe vehetőek.
- g) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- h) Versenyek, vetélkedők. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, és szakmai) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei, vagy a szaktanárok végzik.

Hagyományos versenyjeink:

A tanév során előzetes ütemezés szerint országos, megyei és iskolai versenyeken veszünk részt.

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny (OKTV)

- közismereti tantárgyakból a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyam számára központilag rendezik
- házi fordulóval indul, országos döntővel zárul
- csak írásbeli fordulókat rendeznek

- az országos döntő helyezettei felsőfokú felvételi kedvezményben és érettségi mentességben részesülnek

Arany Dániel matematikai verseny

- a kilenc-tizedik évfolyam számára központilag rendezik
- az országos verseny három fordulóból áll
- csak írásbeli fordulót rendeznek

Országos Szakmai Tanulmányi Verseny (OSZTV)

- az érettségi- és a szakmai vizsga előtt álló végzős évfolyamok számára rendeznek
- központi előírások alapján
- házi fordulóval indul, országos döntővel zárul
- iskolánk tanulói a ruhagyártó szakmában szoktak indulni
- az országos döntő helyezettei felsőfokú felvételi kedvezményben és érettségi mentességben részesülnek

Tehetséggondozó verseny

- különböző tantárgyakban, levelező formában történik
- egyetemek, főiskolák szervezésében a továbbtanulásra való felkészülést segíti

Implom József Helyesírási verseny

- középiskolai és szakiskolai diákok számára szervezik
- háromfordulós, írásbeli verseny

Bod Péter Könyvtárhasználati verseny

- házi fordulóval indul, országos döntővel zárul

Kazinczy-verseny

- szakiskolai és középiskolai tanulóknak szervezik
- célja a magyar nyelv ápolása, a szép kiejtés fejlesztése
- házi fordulóval indul, országos döntővel zárul

Megyei Tantárgyi Tanulmányi verseny

- szakiskolai tanulóknak szervezik közismereti tantárgyakból
- a megfelelő pontszámú első helyezettek országos döntőben vesznek részt

Szakma Kiváló Tanulója verseny (SZKTV)

- a szakmunkásvizsga előtt álló végzős évfolyamok számára rendezik
- házi fordulóval indul, országos döntővel zárul
- iskolánk tanulói minden megrendezésre kerülő szakma versenyén indulni szoktak - eredményesen
- az országos döntő helyezettei szakmunkásvizsga mentességben részesülnek

Iskolai szintű szaktárgyi versenyek

- a versenyek megrendezéséről munkaközösségek és szaktanárok döntenek
- a verseny időpontját és jellegét munkatervben rögzítik
- a szaktárgyi verseny selejtezőjét képezheti magasabb szintű versenyeknek

- i) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal

tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- j) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költségekkel is jár - önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- k) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, zenés rendezvények). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- l) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.
- m) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók - tanári felügyelet mellett - egyénileg vagy csoportosan használják.

3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő- (bmt), hátrányos helyzetű (hh) és halmozottan hátrányos helyzetű (hhh) tanulókkal kapcsolatos tevékenységek

Hátrányos helyzetű az a tanuló

- a) akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, vagy
- b) akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló:

- a) aki az előbb leírtak szerint hátrányos helyzetűnek minősül, és akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője, szülei, gyámja, gyámjai legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be, fejezték be sikeresen, vagy
- b) akit tartós nevelésbe vettek.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd-, vagy sajátos nevelési igényű, a Egységes Pedagógiai Szakszolgálat megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A sajátos nevelési igényű - testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai nevelését és oktatását iskolánk a 2/2005. (III. 1.) OM rendelet 2. számú mellékleteként kiadott Sajátos nevelési

igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltak figyelembevételével készíti el, illetve fogadja el.

A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére meghatározott tanórai foglalkozásokon túl kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkerete az évfolyamra meghatározott heti tanítási óra.

Általános feladatok

- Szakmai együttműködés, kapcsolattartás
- Rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése
- Rehabilitációs időkeret felhasználása
- Szakmai dokumentáció vezetése (egyéni fejlődési lap, munkanapló)
- Szűrés, felmérés, szakvélemények elemzése
- Kontroll vizsgálat

Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködési megállapodás keretében elkészítendő a fejlesztőprogram és a személyre szabott egyéni fejlesztési terv.

A felmérés és a szűrés módja csak egységes elvek és eszközök alkalmazásával lehetséges. Az átlagtól eltérő gondoskodást igénylők leggyakoribb esetei:

- a szociális hátrányban lévők,
- a tanulási nehézségekkel küzdők,
- a felzárkóztatásra szorulóknak,
- a beilleszkedési nehézségekkel küzdők,
- a tehetség gondozást igénylők,
- a gyermekvédelemre szorulóknak.

Szociális hátrányokkal érkező tanulóink családi hátterének feltérképezése elsősorban az osztályfőnök feladata. Osztályfőnöki órákon, adatgyűjtések során, személyes beszélgetésekkel, szülői értekezleteken fel kell tárni a tanulók anyagi és szociokulturális helyzetét.

Tanulóink nagy része, különösen a szakiskolai képzés területén sajnos gyenge tanulmányi eredménnyel érkezik hozzánk. A tanév elején megíratott tudást felmérő dolgozatok megkönnyítik a tanulók előképzettségi szintjének figyelembe vételét a tananyag tervezésénél, a módszertani eljárások megválasztásánál.

Gyakran az is nehézséget jelent, hogy a hozzánk beiratkozó tanulók a megszokottól teljesen eltérő kortárs csoportba kerülnek, új iskolai követelményrendszerrel szembesülnek, és a feladatok jó része jellegében erősen elüt az addig tapasztalt iskolai kihívásoktól. Ezt a problémakört a diákönkormányzat aktív segítségével elsősorban az osztályfőnököknek kell kezelniük. Fontos itt a közösségépítés lépéseit gyorsítani, a tanulási módszereket megismertetni tanulóinkkal, és az esetlegesen peremre szorulóknak, lemaradók számára a személyre szóló gondoskodást, odafigyelést fokozni.

Hasznosnak tartjuk az önismeret fejlesztését szolgáló ismeretterjesztő előadásokat.

Feladatunk szükség esetén a külső segítség - szélsőséges esetekben a rendőrség, polgárőrség vagy gyámhatóság - bevonása, külső szervezetek programjainak, családsegítő, prevenciós központok létének ismerete, a szülők tájékoztatása a kínáló lehetőségekről. Ezt a munkát az osztályfőnökök bevonásával az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse végzi.

Gyakran beilleszkedési zavarokat okoznak a kommunikációs készség, és a koncentráció zavarai, az ezek következményeként fellépő szorongás, kudarcvárás, alacsony empátia készség. Sokszor a szociális hátránnyal rendelkező, beilleszkedni nem képes tanulóknál deviáns magatartás figyelhető meg.

Sajnos előfordulnak súlyosabb fegyelemsértések, fontos azonban, hogy az ilyen esetek kiszűrése és diagnosztizálása lehetőleg minél korábban – a gondok jelentkezésekor megtörténjen. Ez az osztályban tanító tanárok, mindenek előtt az osztályfőnök feladata.

Iskolánkban sokféle képzési formában folyik a tanítás. Az egyes területeken tanuló fiatalok előképzettsége, érdeklődési köre, kulturális háttere igen eltérő. Ez időnként - a tanulók együttműködése során - szintén problémaként jelentkeznek.

Célunk, hogy a nehézségekkel küzdő, a tanulásban, szociális, kulturális téren felzárkózást, segítséget igénylő tanulóink egyre inkább behozzák hátrányukat, míg a különösen tehetségesek is lehetőséget kapjanak a képességeik szerinti gyorsabb fejlődésre.

3. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása
- a tehetséggondozó foglalkozások
- az iskolai sportkör
- a szakkörök
- versenyek, vetélkedők (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás segítése

4. Ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolai ifjúságvédelem célja, hogy:

- megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse a tanulókra ható károsodásokat, amelyek személyiségfejlődését megzavarják vagy gátolják,
- segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak az ifjú egyénileg és társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és fejlesztéséhez.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata:

A családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmak, zavarok kiküszöbölése, enyhítése. Ennek megvalósítása érdekében különböző tudományokat (pedagógia, pszichológia, jog, szociálpolitika, szociálpszichológia stb.) szakmai tevékenységeket, intézménytípusokat használ fel.

A veszélyeztetettség fogalma az iskolában:

Azok a tanulók veszélyeztetettek, akiknek személyiség-fejlődését nagy valószínűséggel fenyegeti valamilyen károsodás. A károsodások az éntfejlődésben, az erkölcsi magatartásban, az értékorientációkban és az igény szintben, esetleg az aktivitás vonatkozásában jelentkeznek, mint viselkedési és kedélyéleti zavarok: csökkent teljesítőképesség, kriminális vagy neurotikus irányú fejlődésre való hajlam, és az egyén személyiségét negatívan befolyásoló, gyakran a környezetét is bántó jelenség.

Mivel a gyermekvédelem és a pedagógia elválaszthatatlan egységet alkot, az iskola célja, hogy pedagógiai munkájának minden területén a prevenció gyakorlata érvényesüljön, s vallja, hogy a megelőzés szempontjából fontos az olyan pszichés körülmények biztosítása, amelyekben a tanulók jól érzik magukat.

Cél:

A prevenciós munka eredményeként a tanuló képessé válik a társadalmilag el nem fogadott jelenségekkel szembeni önvédelemre, s a destruktivitás helyett az önfejlesztő, építő magatartásformát választja.

Ifjúságvédelmi tevékenység

Helyzetelemzés

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának egyik legjellemzőbb feladata: az egyéni problémáját nehezen kezelő, érzékeny, elsősorban lelki gondokkal küzdő diákok segítése.

A leggyakrabban előforduló pszichés problémák a következők:

- szorongások, félelmek,
- családi problémák,
- kortárskapcsolati konfliktusok,
- mentális gondok,
- lelki traumák,
- munkaerő-piaci konfliktusok, kudarcok

Pedagógiai tevékenységek

1. Információk nyújtása az iskola ifjúságvédelmi tevékenységéről, lehetőségekről, az iskolán kívüli segítő szervezetekről, ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről: a gyermekeknek, a szülőknek, a pedagógusoknak.
2. Folyamatos kapcsolattartás:
  - az osztályfőnökkel,
  - a szaktanárokkal,
  - az iskolai orvossal
  - a könyvtárossal
3. Kapcsolattartás a családdal:
  - személyes beszélgetések,
  - a szülői támogatás megnyerése,
  - a fogadóórák,
  - szülőknek szóló tanácsadás, programok szervezése.
4. Feltárás, megszüntetés:
  - a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanuló problémáinak felismerése, feltárása, a problémák okainak megkeresése (a családi, a tanulási, a szociális gondok megszüntetésének lehetséges pedagógiai módszereit külön fejezet tartalmazza),
  - segítségnyújtás (egyéni beszélgetések, családgondozás, tanórán kívüli foglalkozások, külső segítők bevonása),
  - krízishelyzetek kezelése (mentálhigiénés tanácsadás, iskolaorvos, szakellátó intézmények).

5. Prevenció:

- személyiségfejlesztés, értékközvetítés,
- közösségfejlesztés,
- beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek,
- pedagógiai eljárások:
  - folyamatos mentálhigiénés tanácsadások, egyéni, segítő beszélgetések, megfelelő szakemberek bevonása,
  - szükség esetén családlátogatás, a család bevonása a probléma megoldásába,
  - a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulás módszertani ismeretek nyújtása,
  - speciális közösségi foglalkozások (önismereti órák, konfliktuskezelési, szabadidős foglalkozások).
- egészségnevelő tevékenységek:
  - felvilágosító, megelőző munka, a családi életre nevelés, egészségvédő programok, egészségügyi szűrővizsgálatok,
- kiemelten kezelt témák:
  - a szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, alkohol, drog) fontos feladat az iskolai drogstratégia gyakorlati alkalmazása.

5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik.

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a tanulószoba
- az egyéni foglalkozások
- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás irányítása, segítése

6. A szociális hátrányok enyhítése

A gazdaság átalakulásával kapcsolatban önhibáján kívül mind több tanuló kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az ilyen helyzetbe került tanuló inkább eltitkolni igyekszik körülményeit, ezért körültekintő, tapintatos pedagógiai feladat a veszélyeztetett és hátrányos szociális családi helyzetek, problémák okainak felderítése és a megoldási lehetőségek számbavétele.

Az iskola életében fontos kérdés az esélyek kiegyenlítődése, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése. A segítségre szorulóknak elsősorban az alacsony jövedelműek, a munkanélküliek, valamint a szociális ellátásban részesülők köréből kerülnek ki.

Szociális hátrányok két területen jelentkezhetnek:

- a család, illetve a diák rossz anyagi körülményei,
- a család, illetve a diák környezetének a tanulót valamilyen módon gátló mivolta.

A rossz anyagi körülmények orvoslására szolgálnak a jogszabályokban körül írt és általánosságban csak „szociális hálóként” emlegetett intézkedések és lehetőségek. Ennek

része az iskolában működtetett természetbeni és pénzbeli ellátások rendszere, tandíj, térítési díj-kedvezmény biztosítása. A lehetőségekről a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős rendszeresen, de legalább félévenként ad felvilágosítást. Az ellátások és odaítélések legfontosabb szabályait az SZMSZ tartalmazza.

Eszközeink a feladat megoldására, a szociális hátránykompenzáció tevékenységeire:

- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése (információcsere, feltárás, segítség),
- a szociokulturális hátrányok enyhítése: a szabadidő kulturált eltöltésének biztosításával, tanácsadással, a közösségek életének támogatásával, felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezésével, pályaaorientációs tevékenységgel, felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezésével,
- felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről,
- tankönyvtámogatás,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel,
- pályázatok figyelése,
- ösztönzés a különféle tanulmányi ösztöndíjak elnyerésére,
- a tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport, páros, individuális munkaforma),
- személyes beszélgetésekkel a problémamegoldó képességek fejlődésének elősegítése,
- a közösségi munka területén az egyszemélyi megbízatás időnként gyakrabban munkacsoporttal történő felváltása,
- az érintett tanulók érdek- és esély érvényesülésének elősegítése,
- biztatjuk a diákokat a kulturált, hasznos szabadidős programokban való részvételre.

VI. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
    - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen
    - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
    - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon
  2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló előmeneteléről a szaktanárok folyamatosan (szóban, tájékoztatják).
  3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
  4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az osztályfőnökök tájékoztatják az osztályok szülői értekezletein.
  5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
    - a) Szülői értekezlet
Feladata:
      - a szülőkkel és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
      - a szülők tájékoztatása
        - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
        - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
        - a helyi tanterv követelményeiről
        - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
        - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
        - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
        - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
    - b) Fogadó óra
Feladata szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).
    - c) Írásbeli tájékoztató
Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.
- A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban közölhetik az iskola igazgatójával, vagy nevelőtestületével.

VII. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerének meghatározása a nevelési-oktatási célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását, valamint az iskolával kapcsolatban álló partnerek iskolánkkal szembeni igényeinek, elvárásainak történő megfelelést szolgálja.

Ellenőrzés, mérés

1. Az iskolában folyó belső ellenőrzés a jogszabályokban és az iskola belső szabályzataiban (elsősorban a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban és a házirendben) meghatározott előírásoknak való megfelelést vizsgálja.
2. Az iskolai belső ellenőrzés rendjét a pedagógiai programban foglaltakon túl a szervezeti és működési szabályzat, a belső ellenőrzési szabályzat, illetve az évente – az iskolai munkaterv részeként – összeállított belső ellenőrzési terv határozza meg.
3. A nevelő-oktató munka ellenőrzését (és a hozzá kapcsolódó méréseket) végezheti:
  4. pedagógusok esetében: az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a munkaközösség-vezetők, a munkaközösségek, az ellenőrzésre az igazgató által felkért pedagógusok, valamint külső szakértők
  - b) tanulók esetében: az iskola pedagógusai, valamint külső szaktanácsadók és szakértők
4. A pedagógiai munka ellenőrzése elsősorban az alábbi területekre terjed ki:
  - a) A pedagógusok nevelő-oktató munkáján belül:
    - a nevelő-diák kapcsolatra, a tanulói személyiség tiszteletben tartására
    - a szülőkkel való kapcsolattartásra
    - a nevelő és oktató munka színvonalára a tanítási órákon. Ezen belül különösen fontos ellenőrzési területek:
      - a nevelő előzetes felkészülése és tervező munkája
      - a tanítási óra felépítése és szervezése
      - a tanítási órán alkalmazott módszerek
      - a tanulók ellenőrzése, értékelése
      - a tanulók munkája és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása a tanítási órán, valamint a gyakorlati foglalkozásokon
      - a foglalkozások eredményessége, a pedagógiai program követelményeinek teljesítése
      - a felzárkóztatás és a tehetséggondozás
    - az iskolai diákönkormányzat tevékenységének segítésére
    - a tanórán és az iskolán kívüli foglalkozások szervezésére, az ezeken való részvételre
    - az ifjúságvédelmi feladatok ellátására
    - a tanulók továbbtanulásának segítésére, irányítására
    - a pedagógusra bízott tanterem rendezettségére, dekorációjára
  - b) A tanulók iskolai munkáján belül:
    - a tanulók értékválasztására, jellemvonásaira

- a helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintjére, az egyes tantárgyakból, valamint a gyakorlaton nyújtott teljesítményre
  - az iskolai és az osztályközösségben végzett tevékenységre
  - a tanuló magatartására, viselkedésére, fegyelmezettségére
5. A pedagógusok nevelő-oktató munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az évente összeállított – és az iskolai munkaterv részét képező – belső ellenőrzési terv alapján.
6. A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkatervek alapján.
7. Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzésének részeként az alább meghatározott méréseket kell elvégezni az előírt időközönként:
- a) A pedagógusok körében
- az iskolai klíma vizsgálata. (5 évente, az igazgatói megbízás lejárta előtti tanévben) Felelős: igazgató
  - SWOT analízis: erősségek és gyengeségek, lehetőségek és veszélyek feltárása. (6 évente) Felelős: igazgató
  - a pedagógusok értékorientációs vizsgálata. (5 évente, az igazgatói megbízás lejárta előtti tanévben, valamint a pedagógiai program felülvizsgálata vagy módosítása esetén) Felelős: igazgató
- b) A szülők körében
- A szülői elégedettség mérése:
    - csoportos interjú keretében szülői értekezleten minden osztályban. (évente a tanév utolsó szülői értekezletén) Felelős: osztályfőnökök
    - kérdőíves módszerrel 10. 12. 2. évfolyamon (háromévente) Felelős igazgató
- c) A tanulók körében
- A tanuló személyiségét és közösségi magatartását vizsgáló mérések:
    - szociometriai vizsgálat 10. 12. 2. évfolyamban (évente) Felelős: osztályfőnökök
    - tanulói elégedettség mérése kérdőíves módszerrel a 10. és a 2. osztályokban. (évente) Felelős: osztályfőnökök
    - a tanulók alapvető személyiségvonásainak mérése a 10. és a 2. évfolyam elején (évente) Felelős: osztályfőnökök
  - A helyi és a szakmai tantervek követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések:
    - évfolyamonként minden tantárgyból egy-egy témakör lezárását követően a követelmények elsajátítását vizsgáló összegző mérést kell végezni. Felelős: szaktanárok, szakoktatók
    - a 10. évfolyamokon a tanév végén a tanulók teljesítményét a magyar irodalom, a magyar nyelv és a matematika tantárgyakból a tantárgynak az addig feldolgozott teljes tananyagát és fő követelményeit átfogó méréssel kell vizsgálni. Felelős: a munkaközösség vezetője, szaktanárok

Értékelés

1. Iskolánkban folyó értékelő tevékenység célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, tényekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.
2. A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat, és így ösztönözze a pedagógusokat a hibák kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.
3. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka értékelése a következő területekre terjed ki:
  - az intézmény nevelő-oktató munkájának értékelésére
  - a pedagógusok nevelő-oktató munkájának értékelésére
  - a tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelésére
  - a tanulók személyiségfejlődésére, tanulmányi munkájára, magatartására és viselkedésére
4. a) Az intézmény nevelő-oktató munkáját az iskola igazgatója minden félévkor és a tanév végén, valamint az igazgatói megbízatás lejártakor – a tanulók, a szülők és a nevelők véleményének figyelembevételével – átfogóan értékeli.
- b) A nevelő-oktató munka intézményi szintű értékelésének szempontjai:
  - az iskola működését jellemző legfontosabb adatok (tanulólétszám, tanulócsoportok, pedagógusok és más dolgozók létszáma beiskolázás adatai)
  - a nevelő és oktató munka feltételeinek alakulása (az intézményi költségvetés legfontosabb mutatói, tárgyi feltételek; épületek, helyiségek, berendezések, tantárgyi szakmai anyagok)
  - a tanítási-tanulási folyamat eredményessége (tanulmányi átlageredmények, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás területei és eredményei, bukások száma, versenyeredmények, a továbbtanulás alakulása)
  - a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelő tevékenység eredményessége (a diákönkormányzat és az osztályközösségek fejlődése, szabadidős tevékenységek, magatartási és viselkedési rendellenességek, ifjúságvédelem, veszélyeztetett tanulók)
  - a pedagógusok nevelő és oktató munkája (tanítási módszerek, program- és tanterv-fejlesztés, továbbképzések, személyes példamutatás, tanórán kívüli nevelési feladatok vállalása)
  - az iskola és a helyi társadalom kapcsolata (külső kapcsolatok, részvétel a helyi közéletben, az iskola a helyi médiában, az iskola és a tantestület hírneve)
5. a) A pedagógusok nevelő és oktató munkájának értékelését az alábbiakban következő szempontok alapján az iskola igazgatója, igazgatóhelyettesei és a nevelői, munkaközösségek vezetői folyamatosan, szóban – az érintett nevelő kérésére azonban írásban végzik.

b) A tanítási órák és a gyakorlati foglalkozások (továbbiakban: órák) megfigyelésének és értékelésének szempontjai:

Az óra célja és tartalma

- helyesen határozta meg a nevelő az óra oktatási és nevelési célját?
- illeszkedett-e a tanóra az éves, illetve a témaköri tervezésbe?
- van-e eltérés a tanmenetben az adott időszakra tervezett témáktól, tananyagtól?
- az óra tartalma (a feldolgozott tananyag) megfelelt-e?
  - a szakmai (pedagógiai) szempontoknak
  - a tudományosság elvének
  - a tanulók életkori sajátosságának

Az óra felépítése és szervezése

- az óra felépítése megfelelt-e a feldolgozott tananyag, az adott didaktikai feladatnak?
- milyen az óra technikai szervezése, a nevelő időbeosztása?
- sikerült-e kihasználni az óra minden percét tanulásra, munkára? Mennyire szervezett a tanulók tevékenysége? Volt-e üresjárat?
- milyen szervezeti formákat alkalmaz a nevelő a tanórán (frontális, csoportos, egyéni tevékenység)?
- szervezett-e differenciált munkát a nevelő? Melyek a differenciálás szempontjai?

Az órán alkalmazott módszerek

- milyen módszereket alkalmazott a nevelő a bemutatásra, szemléltetésre (tanári magyarázat, nyomtatott taneszközök, szemléltetőeszközök, kísérlet stb.)?
- megfelelő volt-e ezek didaktikai szerepe, célszerű volt-e a felhasználásuk?
- milyen módszereket alkalmazott a nevelő az ismeretek rögzítésére, a képességek fejlesztésére? (Ismétlés, koncentráció, vázlat készítése, részösszefoglalás és összefoglalás, az ismeretek gyakorlati alkalmazása, gyakoroltatás, az önálló tanulás módszerei stb.)
- milyen módszereket alkalmazott a nevelő az ellenőrzésre és az értékelésre?
  - az ellenőrzés formái: szóbeli vagy írásbeli?
  - folyamatos-e az ellenőrzés és értékelés a tanórán?
  - van-e kialakult rendje a folyamatos értékelésnek, megfelelő-e ez?
- a házi feladat kijelölése mennyiben szolgálta a tananyag feldolgozását?
- biztosította-e a nevelő a tanulók érdeklődésének felkeltését? Milyen volt a tanulók motiválása?
- az órán alkalmazott módszerek megfeleltek-e az óra céljának, a tananyag, az adott didaktikai feladatnak?

A tanulók munkája és magatartása

- milyen volt a tanulói aktivitás, figyelem?
- hogyan alakult az órán az aktív, a passzív és a renitens tanulók aránya?
- milyen a tanulók tantárgy iránti érdeklődése, motiváltsága?
- milyen az osztályban a fegyelem? (Van-e kialakult munkarend? Mi jellemzi a tanulók viselkedését, hangnemét? Hogyan fogadják a tanulók a nevelői utasításokat? Történik-e fegyelmeztetés az órán?)
- milyen a tanulók kapcsolata a nevelővel?
- milyen a tanulók kapcsolata egymással?

A nevelő munkája, egyénisége, magatartása

- milyen a nevelő megjelenése, öltözködése?
- mennyire tanulásra, munkára ösztönző a pedagógus magatartása? Mennyire barátságos, biztató, együtt érző?
- mi jellemzi a nevelő beszédkultúráját, kérdésfeltevését?
- jellemzi-e a nevelőt: felkészültség, tudatos tervezés, rendszeret, következetesség, türelem, tekintély?
- vannak-e a nevelőnek újszerű ötletei, elgondolásai?
- milyen a nevelő kapcsolata a gyerekekkel?
- tiszteletben tartja-e a nevelő a gyerekek személyiségét?
- adódott-e tudatosan tervezett vagy spontán nevelési szituáció az órán? Hogyan oldotta meg ezeket a nevelő?
- milyen a tanterem rendje, tisztasága?

Az óra eredményessége

- el tudta-e érni a nevelő a kitűzött didaktikai és nevelési célt?
- meggyőződött-e a nevelő az óra eredményességéről?
- milyen jártasságok és készségek kialakítását, képességek fejlesztését segítette elő a nevelő?
- milyen mértékben járult hozzá az óra a tanulók eszköztudásának gazdagításához? (Pl.: önálló tanulás módszereinek megismertetése, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése, problémamegoldó gondolkodás, összefüggések felismerése stb.)
- adott-e a tanóra valami pluszt a tanulóknak a tananyagot kívül?

c) A pedagógusok munkájának értékelése

- A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása
  - szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház, múzeumlátogatás, kirándulás) és iskolán belül (pl. karácsonyi ünnepség)
  - iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése
  - az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel
  - a diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése
  - a diák-önkormányzati rendezvények szervezése, segítése, felügyelet
  - iskolai szintű kirándulások szervezése, segítése, részvétel
  - a tehetséges tanulók gondozása
  - iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutató, pályázatok stb. szervezése, segítése, részvétel
  - a tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli és kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása
  - a gyenge tanulmányi eredményű, lemaradó tanulók korrepetálása, segítése
  - az érintett tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára
- Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében
  - szerepvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban
  - részvétel a különböző feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban
  - oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása
  - belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása

- továbbképzésben való részvétel, önképzés
- a nevelő önként keresi a továbbképzés, önképzés lehetőségeit
- továbbképzéseken való részvétel
- a továbbképzéseken tanultakat munkájában hasznosítja, és a lehetőségekhez mérten továbbadja a nevelőtestület tagjainak
- az iskolai munka eredményességének javítása
- pályázatokon való részvétel, ezek eredményessége
- az eredményes pályázatok céljainak megvalósításába való bekapcsolódás
- az iskolai alapítvány működésének segítése
- az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció)
- Munkaköri kötelezettségeken túli feladatvállalások
  - díjazás nélküli iskolai feladatok vállalása (szertár, beszerzések stb.)
  - a pályakezdő vagy iskolánkba újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése
  - önként vállalt feladatok, megbízások, a nevelőtestület közösségi életében (rendezvények, kötetlen összejövetelek szervezése, segítése, részvétel)
- Az iskola képvisellete
  - tudósítások készítése és közreadása a helyi társadalom számára az iskola életével, eredményeivel kapcsolatban a sajtóban
  - bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai tevékenységekbe
  - érdeklődés a városi rendezvények, események iránt, azokon való részvétel
  - aktív részvétel, tisztségek vállalása a város társadalmi, kulturális, sport, stb. életében
- Tanulásmegvalósítás, a tanórai oktató-nevelő munka színvonala
  - előzetes felkészülés a tanítási órára
  - a motiválás, differenciálás, tanulói aktivitás formái és mértéke
  - a tanulók életkorához, a didaktikai feladatokhoz illeszkedő módszerek, szemléltetés, szervezeti formák, ellenőrzés és értékelés
  - a tanulók munkája és magatartása a nevelő óráján
  - a nevelő munkája, megnyilvánulásai, magatartása a tanítási órán
  - a nevelő tanórai munkája elősegíti-e a tanulók fejlődését (tudásuk gyarapítását, személyiségük alakulását)?
  - a tanulók eredményes (hasonló szinten történő) továbbhaladása a magasabb évfolyamokon
- A tanórán kívüli nevelőmunka, az osztályfőnöki munka eredményei, közösségformálás
  - megfelelő magaviseletű, az iskolai munkában aktív osztályközösség kialakítása
  - a nem osztályfőnökként irányított tanulói közösség (pl.: szakkör, sportkör, stb.) eredményes, közös tevékenysége
  - a problémás tanulókkal (veszélyeztetett, hátrányos, beilleszkedési magatartási és tanulási zavarral küzdő tanulókkal) való foglalkozás

- A nevelő különböző megbízásainak eredményes, jó színvonalú teljesítése
  - az alkalmanként vagy folyamatosan végzett tevékenység eredménye, minősége (pl.: iskolai rendezvények, ünnepélyek stb.)
- A nevelő szakmai, pedagógiai kapcsolatai a nevelőtestület tagjaival
  - a nevelő rendszeres kapcsolatot tart a rábízott tanulócsoporthoz többi pedagógusával (osztályfőnök a szaktanárokkal, szakoktatókkal, szaktanárok és szakoktatók az osztályfőnökkel és egymással)
- Személyes példamutatás
  - a tanulókkal, a szülőkkel, a nevelőtársakkal szemben betartja a pedagógus etika alapvető normáit
  - magatartása, viselkedése, öltözködése, a munkához való viszonya példamutató a tanulóknak és a többi nevelő számára
- Munkafegyelem, a munkához való viszony
  - a munkaköri köteleességek teljesítése
  - a tanítási órák pontos és eredményes megtartása
  - az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása
  - pontos adminisztrációs munka (formai követelmények, határidők, külalak, pontosság)
  - különféle feladatok pontos, határidőre történő megoldása
  - a rábízott osztályterem, szaktanterem, tanműhely legyen gondozott, ápoltságos és pedagógiai szempontból szakszerű
- Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában
  - részvétel a szakmai döntések előkészítésében: saját ötletek, megfelelő elemzőképesség, vitakészség, önálló vélemény
  - önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában a célok eléréséért
- A vezetői feladatok ellátása
  - a különféle nevelői közösségek vezetői (igazgató, igazgatóhelyettesek, munkaközösség-vezetők) milyen szinten látják el az egyes vezetői feladatokat: tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés
  - a vezetők mit tesznek a rájuk bízott közösség formálásáért, az emberi kapcsolatok javításáért?
- Megfelelő kapcsolat a tanulókkal, a szülőkkel és kollégákkal
  - Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangneme és viselkedése, valamint a személyiség tiszteltben tartása mindhárom irányban
  - a nevelő a szülő felé ellátja az iskola képviselőjének feladatát, pedagógiai tanácsot ad, törekszik az együttműködésre
  - kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé. Egymás segítése, a tapasztalatok átadása. Észrevételek, bírálatok elfogadása
- A tanulók ismereteinek, képességeinek fejlődése
  - a helyi tantervi követelmények teljesítésének szintje
  - a tanulók tapasztalható és mérhető fejlődése

- Szakmai felkészültség
    - milyen szintű továbbképzésbe kapcsolódik be a nevelő? (tanfolyam, felsőfokú képzés, szakvizsga stb.)
    - az iskolában hasznosítható szakképesítések száma
    - idegen nyelvek ismerete, nyelvvizsga
    - tudományos fokozat
    - publikációk szakmai folyóiratokban, kiadványokban
  - A felzárkóztatásra szoruló tanulók eredményes fejlesztése
    - a tanterv minimum követelményeinek teljesítése és lehetőség szerinti meghaladása a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknál
    - eredményes főiskolai vagy egyetemi jelentkezés elősegítése az előbb felsorolt tanulók esetében is
  - Tehetséggondozás, a tehetséges tanulók eredményes fejlesztése
    - a nevelő által tanított vagy felkészített tanulók, tanulócsoportok eredményei a különböző szintű tanulmányi, kulturális, sport versenyeken, vetélkedőkön, nyelvvizsgákon
6. a) A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök félévkor és a tanév végén az osztályozó értekezleten értékeli.
- b) A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai:
- az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók)
  - az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, ifjúságvédelmi munka)
  - a tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei)
  - az osztályközösség társas szerkezete, a közösségi struktúra (szociometria, a közösség rétegződése)
  - neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók)
  - a közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel)
  - szülői értekezletek tapasztalatai
  - minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
    - milyen változások történtek?
    - milyen új problémák jelentkeztek?
    - milyen beavatkozás látszik célszerűnek?
7. a) A tanulók személyiségfejlődését, magatartásuk és viselkedésük jellemzőit az osztályfőnökök folyamatosan szóban értékeli.
- b) A tanulók tanulmányi munkájával kapcsolatos értékelési feladatokat az iskola helyi tanterve tartalmazza.

VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést és a tanulók tevékenykedtetését az osztályterekben és szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják:
  - írásvetítő
  - diavetítő
  - fali vetítívászon
  - videomagnó
  - kazettás magnetofon
  - a tanterem funkciójától függően CD-lejátszó
  - nagysebességű informatikai hálózat részeként a szemléltetés és a tanulást elősegítő informatikai eszközök (hardver, szoftver)
  - informatikai, számítástechnikai eszközök
  - fénymásolók

2. Az iskolai oktató-nevelő munkát segítő szemléltetést és a tanulók tevékenykedtetés központilag (iskolai szinten) támogató eszközök:
  - könyvtár, közismereti és szakmai tantárgyak tankönyvállományának folyamatos fejlesztése, tartós tankönyvállomány bővítése, CD és videó archívum létrehozása. Folyamatos információszolgáltatás a tanuló és tanár felé.

3. A nevelő-oktató munkát segítő egyéb eszközök és felszerelések jegyzékét a helyi tantárgyi és szakmai tantervek tartalmazzák.

B) HELYI TANTERV

I. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, EZEK ÓRASZÁMAI, AZ ELŐÍRT TANANYAG ÉS A KÖVETELMÉNYEK

A Kós Károly Szakképző Iskola Pedagógiai Programjának óratervei 2009-2013-ig

A Szakiskola 9. 10. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámjai

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4
Történelem és társ.ism.	2	2
Angol	3	3
Német		
Matematika	2,5	3,5
Informatika	1	1
Fizika	2	2
Biológia	2	2
Kémia	1	1
Földünk és körny.	2	-
Ének-zene	1	1
Rajz és vizuális kult.	1	1
Testnevelés	2	2
Osztályfőnöki	1	1
Pályaorientáció elmélet	2	-
Pályaorientáció gyakorlat	4	-
Szakmai alapozó elmélet	-	2
Szakmai alapozó gyakorlat	-	4
Összesen	29,5	29,5

Tervezett tanulócsoportok, kötelező óraszámok

9. osztály	4 db:	118 óra
10. osztály	4 db:	<u>118 óra</u>
Összes kötelező óra:		236 óra

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

9. 10. évfolyam 45 %::	106,2 óra
Egyéni foglalkozásra fordítható 12 % =	28,32 óra
Összes kötelező óra:	236 óra
Nem kötelező óra:	134,5 óra

A Szakközépiskola 9-12. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámái
2013-2014-es tanévig kimenő rendszerben

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4,5	4,5	5	5
Történelem	3	3	3,5	3,5
Társadalom ismeret és etika	-	-	1	-
Angol	*3	*3	*4	*4
Német				
Matematika	3	3	4	4
Ének-zene	1	1	-	-
Rajz-vizuális kultúra	-	-	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés és sport	2	2	2	2
Fizika	2	2	3	3
Földünk és környezetünk	2	2	-	-
Biológia	2	2	-	-
Kémia	1	1	-	-
Informatika	*1	*1	-	-
Szakmai orientáció elmélet	2	2	-	-
Szakmai orientáció gyakorlat	4	4	-	-
Szakmacsoportos alapozás elmélet	-	-	4	4
Szakmacsoportos alapozás gyakorlat	-	-	4	4
Összesen:	30,5	30,5	30,5	30,5

A tervezett tanulócsoporthoz, kötelező óraszámái

9. osztály 1 db: 30,5óra
 10.osztály 1 db: 30,5
 11.osztály 1 db: 30,5
 12.osztály 1 db: 30,5
 Összesen: 122 óra

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

9. 10. évfolyam: 45 % = 27,45 óra
 11. 12. évfolyam: 60 % = 36,6
 Egyéni foglalkozásra fordítható 12 % = 14,64 óra
 Összes kötelező óra: 122
 Nem kötelező óra: 78,7 óra

A *-gal jelölt órák csoportbontottak

A Szakközépiskola 9-12. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámái
2011-2012-es tanévtől fölmenő rendszerben

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4,5	4,5	5	5
Történelem	3	3	2,5	3,5
Társadalom ismeret és etika	-	-	1	-
Angol	*3	*3	*4	*4
Német				
Matematika	3	3	4	4
Ének-zene	1	1	-	-
Rajz-vizuális kultúra	-	-	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés és sport	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	-
Földünk és környezetünk	2	2	-	-
Biológia	2	2	-	-
Kémia	1	1	-	-
Informatika	*1	*1	*2	*2
Szakmai orientáció elmélet	2	2	-	-
Szakmai orientáció gyakorlat	4	4	-	-
Szaktananyag alaposítás elmélet	-	-	4	4
Szaktananyag alaposítás gyakorlat	-	-	4	4
Összesen:	30,5	30,5	31,5	29,5

A tervezett tanulócsoporthoz, kötelező óraszámok

9. osztály 1 db: 30,5óra
 10.osztály 1 db: 30,5
 11.osztály 1 db: 31,5
 12.osztály 1 db: 29,5
 Összesen: 122óra

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

9. 10. évfolyam: 45 % = 27,45 óra
 11. 12. évfolyam: 60 % = 36,6
 Egyéni foglalkozásra fordítható 12 % = 14,64 óra
 Összes kötelező óra: 122
 Nem kötelező óra: 78,69 óra

A *-gal jelölt órák csoportbontottak

A szakközépiskolai belügyi rendészeti pályára előkészítő képzés heti óraszámai évfolyamonként

2011-2012-es tanévtől fölmenő rendszerben

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem	2	2	3	3
Angol	*4	*4	*5	*5
Német				
Matematika	3	3	3	3
Ének-zene	1	1	-	-
Rajz-vizuális kultúra	-	-	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	4+1	4+1
Fizika	2	2	-	-
Földünk és környezetünk	2	2	-	-
Biológia	2	2	-	-
Kémia	2	2	-	-
Informatika	*4	*4	*1	*1
Kommunikációs gyakorlat	-	-	*1	*2
Speciális társadalomismeret	-	-	1	2
Belügyi rendészeti ismeretek	-	-	3	3
Katonai alapismeretek	-	-	3	3
KRESZ**			1	
Összesen:	32	32	32	33

A tervezett tanulócsoportok, kötelező óraszámai

9. osztály 1 db: 32 óra
 10.osztály 1 db: 32
 11.osztály 1 db: 32
 12.osztály 1 db: 33
 Összesen: 129 óra

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

9. 10. évfolyam: 45 % = 28,8 óra
 11. 12. évfolyam: 60 % = 39
 Egyéni foglalkozásra fordítható 12 % = 15,48 óra
 Összes kötelező óra: 129
 Nem kötelező óra: 83,21 óra

A *-gal jelölt órák csoportbontottak

**gépjárművezetéshez (autó, motor) szükséges elméleti ismeretek (vezetői engedély megszerzését szolgálja)
 gyakorlat: a tanulók saját költsége

A Szakközépiskolai felnőtt oktatás nappali tagozat 9-12. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámai

2011-2012-es tanévig kimenő rendszerben

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	5	5	5	5
Történelem	3,5	3,5	4	4
Társadalom ismeret és etika	-	-	1	1
Angol	*4	*4	*5	*5
Német				
Matematika	4	4	6,5	6,5
Ének-zene	1	1	-	-
Rajz-vizuális kultúra	-	-	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés és sport	2	2	2	2
Fizika	2	2	5	5
Földünk és környezetünk	2	2	-	-
Biológia	2	2	-	-
Kémia	2	2	-	-
Informatika	*2	*2	-	-
Összesen:	30,5	30,5	30,5	30,5

A tervezett tanulócsoportok, kötelező óraszámai

9. osztály	1 db:	30,5óra
10.osztály	1 db:	30,5
11.osztály	1 db:	30,5
12.osztály	1 db:	<u>30,5</u>
Összesen:		122 óra

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

9. 10. évfolyam:	45 % =	27,45 óra
11. 12. évfolyam:	60 % =	36,6
Egyéni foglalkozásra fordítható	12 % =	14,64 óra
Összes kötelező óra:		122
Nem kötelező óra:		78,7 óra

A *-gal jelölt órák csoportbontottak

A Szakközépiskolai felnőtt oktatás nappali tagozat 9-12. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámai

2011-2012-es tanévtől fölmenő rendszerben

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	5	5	6	6
Történelem	4	4	3	3
Társadalom ismeret és etika	-	-	1	1
Angol	*4	*4	*5	*5
Német				
Matematika	4	4	5	5
Ének-zene	1	1	-	-
Rajz-vizuális kultúra	-	-	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés és sport	2	2	2	2
Fizika	2	2	2	3
Földünk és környezetünk	-	-	2	2
Biológia	2	2	1	1
Kémia	2	2	-	-
Informatika	*2	*2	*2	*2
Összesen:	29	29	32	32

A tervezett tanulócsoportok, kötelező óraszámai

9. osztály	1 db:	29 óra
10.osztály	1 db:	29
11.osztály	1 db:	32
12.osztály	1 db:	32
Összesen:		122óra

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

9. 10. évfolyam:	45 % =	27 óra
11. 12. évfolyam:	60 % =	38,4
Egyéni foglalkozásra fordítható	12 % =	14,64 óra
Összes kötelező óra:		122
Nem kötelező óra:		78,7 óra

A *-gal jelölt órák csoportbontottak

II. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TANTÁRGYAI ÉS TÉMAKÖREI

A közép- és emelt szintű érettségi vizsga tantárgyi követelményeit és témaköreit a hatályos 40/2002. OM rendelet szerint állapítottuk meg.

A közép-és emeltszintű érettségi vizsga tárgyaként a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül a pedagógiai program valamennyi tantárgya választható.

Előrehozott érettségi vizsgát az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése alapján a május-júniusi és a szeptember-októberi vizsgaidőszakban lehet szervezni. Ha valaki május-júniusban olyan tárgyból kíván előrehozott vizsgát tenni, amelyet abban a tanévben fejez be, még az írásbeli érettségi vizsgaidőszak kezdete előtt teljesítenie kell az osztályozó vizsgát az adott vizsgatárgyból. Fontos a vizsgázók tájékoztatása arról, hogy az előrehozott érettségi vizsga ugyanolyan érettségi vizsgának minősül, mint a rendes érettségi vizsga.

III. A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk, kivéve a leendő 9. osztályosokat, akiket a júniusi beiratkozáskor.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a diákok kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A szakmai képzésben részesülő tanulók a 9/1993. MüM rendeletben meghatározott juttatásokat kapják, melyet a mindenkori gyakorlati képzőhely biztosít.

A tankönyvek beszerzése során a 2001. évi XXXVII. tv. 8. § rendelkezései az irányadóak.

IV. A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A szakiskolai tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben a „B változat továbbhaladás feltételei” c. fejezetben, valamint a szakmai tantervekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A szakközépiskolai tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben a szakközépiskola 9-12. évfolyamára előírt, valamint 1. évfolyamon a szakmai tantervekben meghatározottakat teljesítette.

Az osztályozó értekezletek előtt valamennyi, az adott osztályban tanító tanár – az osztályfőnök vezetésével – értékelő megbeszélést tart.

A tanév végén az iskola magasabb évfolyamára történő lépés feltételeként – vitás esetben – az egyes tanulók érdemjegyeit a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekintve állapítja meg a tanuló továbbhaladását. Az osztályzatokat az egyes tanulók esetében – indokolt esetekben – az osztályban tanító tanárok véleménye befolyásolhatja.

A tantárgyakból az értékelés alapja a tantervben rögzített minimum feltételek.

Bármennyi tantárgyból lehetőség van javítóvizsgára.

Javítóvizsgáról igazoltan távolmaradó tanulók lehetőséget kapnak, hogy rövid időn belül – új időpontban – javítóvizsgázhassanak.

A tanév közben más iskolából átvett tanulók és a megengedett igazolt hiányzást indokoltan túllépő tanulók, az iskola vezetőjéhez benyújtott kérelmének vizsgálatát követően – igazgatói engedéllyel – osztályozó vizsgára kaphat lehetőséget annak érdekében, hogy magasabb évfolyamba léphessen (a hatályos rendelkezések alapján).

Az értékelés és a továbbhaladás közlésére tanév közben a napló és az ellenőrző füzet, tanév végén pedig a bizonyítvány szolgál.

A felnőttoktatás keretén belül a szakközépiskolai nappali tagozat 11. osztályába lépés feltétele, a 16. életév betöltése, valamint a 9-10. évfolyam kerettanterveiben előírt követelmények teljesítése. Akik az előírt követelményekkel nem rendelkeznek a 11. évfolyamon október 31-ig különbözeti vizsgát kötelesek tenni a kötelező érettségi tantárgyakból. Sikertelen vizsga esetén tanulói jogviszonyuk megszűnik.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 9-12. illetve 1-2. évfolyamon minden tantárgyból az „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

A 10-12. illetve 1-2. évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
- magántanuló volt

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsgán a készségtárgyak kivételével, minden tantárgyból vizsgát tesznek.

V. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI

Felvétel a 9. évfolyamra

Iskolánkba általános és rendkívüli felvételi eljárás keretében kerülhetnek be az általános iskola 8. osztályát sikeresen elvégző tanulók.

Szakközépiskolába történő jelentkezés esetén:

A kiválasztásnál a tanulók általános iskolai osztályzatát vesszük figyelembe. (Magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, legalább közepes osztályzat a 7. évfolyamon és a 8. évfolyam félévekor. A nevelőtestület döntése esetén szóbeli elbeszélgetés is lehetséges, melynek idejéről a tanulót értesítjük.)

Szakiskolába történő jelentkezés esetén:

A tanulók általános iskolai osztályzatát vesszük figyelembe (magyar, matematika, fizika legalább elégséges osztályzat a 7. évfolyam és a 8. évfolyam félévekor.)

A felvétellel kapcsolatos tudnivalókról iskolánk minden évben írásbeli tájékoztatót ad ki, továbbá az érdi és érds környéki általános iskolákban osztályfőnöki órákon és szülői értekezleteken továbbtanulási tájékoztatót tart.

Az iskolánkba kerülés egyéb esetei

Arról, hogy az általános és rendkívüli felvételi eljáráson kívül ki és milyen feltételekkel kezdheti el tanulmányait iskolánkban az igazgató, az érintett osztályfőnökök és a szaktanárok véleménye alapján egyénileg dönt.

VI. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

A tanulmányi munka ellenőrzése és értékelése

A tanulók rendszeres értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe. Az értékelés a beiskolázásnál kezdődik és végigkíséri az oktatási-nevelési folyamatot. Az egyes képzési szakaszokat különböző vizsgák zárják. Ez a fejezet nem foglalkozik a bemeneti és a kimeneti értékeléssel, kizárólag az oktatási-nevelési folyamat részeként kezeli az értékelési rendszert. Az értékelés motiválja a tanulót, visszacsatol a szaktanár számára, jelzést küld a szülőnek, s folyamatosan segíti az iskola ellenőrzési rendszerét.

Értékelési alapelveink

- a munkaközösségekre, illetve a nevelőtestület egészére nézve egységes értékelési rendszer kialakítására és következetes alkalmazására törekszünk
- előzetesen nyilvánosságra hozott, kiszámítható, indoklással ellátott és igazságos értékelést valósíthatunk meg, ha
  - az írásbeli dolgozatoknál, a szóbeli feleléseknél és a gyakorlati munkavégzéseknél egyaránt személyre szabott értékelést alkalmazunk, amely tükrözteti az adott érdemjegyen
  - az osztályozásnál a hagyományos 5 fokú skálát használjuk, és munkaközösségi illetve
  - tantárgyi szinten rögzítjük az 5-4-3-2-1 osztályzatokhoz tartozó követelményeket
  - az értékelésnél betartjuk a rendszeresség és a módszertani sokszínűség elvét (feleltetés, dolgozat íratás, évfolyam felmérések, otthoni munkák értékelése, osztályok látogatása, félévenkénti, illetve rendkívüli értékelő értekezletek stb...)
  - értékelésnél a dicséret és az elmarasztalás eszközeit egyaránt alkalmazzuk, az értékelést használjuk diagnosztizálásra, folyamatelemzésre és összegzésre

A **diagnosztikai értékelést** alapvetően a tanulók indulási szintjének megállapítására, egy-egy nagyobb tematikus egység kezdetén használhatjuk.

A tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről így szerzett információk alapján a későbbi tanulási-tanítási folyamat jobban irányítható és szervezhető. Ilyenkor az értékelés alapvető célja az lehet, hogy megismerjük tanulóink előismereteinek hiányosságait és erre fel is hívjuk figyelmüket.

A **folyamatelemzésre alkalmas** értékelést alapvetően a tanulás-tanítás folyamatában az éppen aktuális tudásszint megállapítására használhatjuk. Ez az értékelési mód elsősorban a tanítási módszereink eredményességéről ad tájékoztatást, s metodikai fejlesztésre ösztönöz. Az érdemjegyek megállapítását célszerű személyre szabott szöveges értékeléssel is kiegészíteni.

Az **összegző értékelés** elsősorban egy-egy tematikus egység végén, vagy a jellegzetes csomópontoknál alkalmazható.

Alapvető célja a tanulók közötti tudásbeli különbségek feltárása és azok érdemjeggyé történő átalakítása. Ezen értékelési mód relatív képet fest a tanulók ismereteiről, képességeiről, készségeiről, illetve tájékoztatást nyújt a szaktanár, szakoktató, valamint a pedagógiai folyamaton kívül állók számára.

Év végén a teljes tanévre vonatkozó osztályzatokat a tendenciával együtt vesszük figyelembe. Az év végi vizsgán kapott érdemjegy a végleges osztályzat megállapításánál súlyozottan érvényesül.

Az egész évfolyamot érintő felméréseket, a kötelezően előírt nagydolgozatokat előre bejelentjük, illetve az osztály várható terhelésével egyeztetjük.

Az 5 fokú osztályozás ajánlott követelményei

Írásbeli feladatoknál

Egy, vagy néhány óra tananyagából írt dolgozat esetén az adott érdemjegy egy szóbeli felelet érdemjegyének felel meg.

Egy nagyobb feldolgozott tananyagból írt témazáró dolgozat esetén az érdemjegy két szóbeli felelet érdemjegyével egyenértékű.

Tesztfeladatoknál az általánosnál szigorúbb hozzárendelés alkalmazható.

A házi feladatok értékelése

A házi feladat célja mindig a tanult anyag bevéésésének, tudássá válásának segítése. Ezért szükség van a szóbeli és írásbeli házi feladatra.

A szóbeli házi feladat javítja a kommunikációs és reprodukciós képességet, növeli a szókinccset, segíti a szövegértés fejlesztését.

Az írásbeli házi feladat ezeken felül még javítja a helyesírást, az írásképet, a fogalmazási képességet. Mindez természetesen akkor válik valóra, ha a tanulók a feladatokat lelkiismeretesen, gondosan készítik el. Szükség van egyaránt a szóbeli és az írásbeli otthoni munkára, s azt célszerű a szaktanárra bízni, hogy a feladatot mikor, kinek, s milyen formában adja ki (az eltérő felkészültségű, szorgalmú, képességű stb. csoportok miatt). A pedagógus kötelessége viszont mérlegelni, hogy a kiadott feladat elvégzéséhez megfelelő felkészülési idő álljon rendelkezésre, a feladatok megfeleljenek a tanulók életkori sajátosságainak, valóban a tananyag, tudássá válását segítsék, s túlterhelés ne történjék.

Amennyiben a házi feladat a gyakorlást szolgálja, a pedagógus szóban vagy írásban értékeli azt, de érdemjegyet nem ad.

Abban az esetben, ha a pedagógus felhívja a tanulók figyelmét arra, hogy a házi feladatot érdemjeggyel minősíti, az arra adott érdemjegy egy szóbeli feleletre adott érdemjegynek felel meg.

Szóbeli feleltetésnél

- 5 (jeles) kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul megadott válaszok
- 4 (jó) összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékszik
- 3 (közepes) akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri a tanuló
- 2 (elégséges) nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló
- 1 (elégtelen) elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 50 %-át sem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló

A fenti kritériumok, ajánlások, azok betartása az egységes értékelés következetes alkalmazását segíti. A követelményeket célszerű munkaközösségenként illetve tantárgyanként egységesíteni.

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

- a tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk
- a tanulók magatartását a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí a magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanítók többségi véleménye dönt az osztályzatról
- iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti
- tisztelettudó
- társaival, tanáraival, szakokkal, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs írásbeli intője vagy megrovás

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik
- feladatait nem minden esetben teljesíti
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

Roszs (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedésromboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt

- több szaktanári, szakoktatói figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése
- a tanulók szorgalmának értékelésénél, a minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk
- a tanulók szorgalmát félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi
- a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanítók többségi véleménye dönt az osztályzatról
- az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon és a gyakorlaton aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi
- a munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon és a gyakorlaton többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán és a gyakorlaton többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait többnyire nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen
- Az a tanuló, aki példamutató magatartást tanúsít, vagy képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai, illetve iskolán kívüli versenyeken,

vetélkedőkön vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás történhet írásban és szóban

Az iskolai jutalmazás formái:

Tanév közben:

- szaktanári dicséret szóban
- szaktanári dicséret ellenőrzőbe írva
- osztályfőnöki dicséret ellenőrzőbe írva
- igazgatói dicséret ellenőrzőbe írva

Tanév végén:

- bizonyítványba írt szaktanári dicséret
  - bizonyítványba írt általános tanulmányi munkát elismerő dicséret
  - oklevél
  - jutalomkönyv
  - Kós Károly díj
  - igazgatói dicséret az iskola tanulói előtt
  - az „évfolyam első tanulója” cím elnyerése
  - az „év tanulója” cím elnyerése
- Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelességeit folyamatosan nem teljesíti, a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy igazolatlanul mulaszt, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben kell részesíteni

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári, szakoktatói, ügyeletes tanári szóbeli figyelmeztetés
  - szaktanári, szakoktatói, ügyeletes tanári írásbeli figyelmeztetés
  - szaktanári, szakoktatói intés
  - osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés
  - osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés
  - osztályfőnöki intés
  - igazgatói intés
- Ha a tanuló kötelességét súlyosan megszegi, vele szemben fegyelmi eljárás indítható. A fegyelmi eljárást az intézmény Fegyelmi Szabályzatában foglaltak szerint kell lebonyolítani.

A kiszabható fegyelmi büntetések fokozatai:

- megrovás
- szigorú megrovás
- kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása
- áthelyezés más osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába
- eltiltás a tanév folytatásától (nem tanköteles korú diák esetén)
- kizárás az iskolából (nem tanköteles korú diák esetén)

- Súlyos jogellenes tevékenység esetén el kell tekinteni a fegyelmi fokozatok betartásától, s a tanulót ki kell zárni az iskolából vagy a büntetésről a tantestület dönt.

Ezek az esetek a következők lehetnek:

- súlyos agresszivitás mással szemben
- alkohol, drogfogyasztás
- társadalomellenes, közösségellenes cselekedetek

A fegyelmi büntetést kiszabó határozat ellen a tanuló fellebbezéssel élhet, melynek során írásban kérelmet nyújthat be az iskola fenntartójához egyéni érdeksérelemre, illetve törvényességi kifogásokra alapozva. (Felülvizsgálati kérelem. Törvényességi kérelem)

- A tanuló iskolai tanulmányai folytatása során okozott - gondatlan, vagy szándékos - károkozás esetén a Ptk. szabályai szerint kártérítésre kötelezhető. A kártérítés mértékét a károkozás körülményeinek kivizsgálása alapján az iskola igazgatója határozza meg, amely nem haladhatja meg
  - **gondatlan károkozás esetén** a károkozás napján érvényes kötelező legkisebb munkabér egy havi összegének 50 %-át
  - **szándékos károkozás esetén** a károkozás napján érvényes kötelező legkisebb munkabér öt havi összegét

A dicséretet és a büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

VII. A TANULÓK FIZIKAI ÉS MOTORIKUS KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE

A közoktatásról szóló törvény kimondja, hogy az általános közép- és szakiskolákban évente két alkalommal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. A mérés során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárására a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A motorikus próbák:

- helyből távolugrás (alsó végtag dinamikus erejének mérése)
- lökés egy kézzel dobóterpeszből az ügyesebb kézzel tömött labdával (kar, törzs, lábizmok együttes dinamikus erejének mérése)
- fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (a vállövi és a karizmok erőállóképességének mérése)
- tömött labdvetés két kézzel, fej fölött hátra (váll és a törzsizmok dinamikus erejének mérése)
- hason-fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (hátizmok erőállóképességének mérése)
- hanyatfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan kifáradásig (hasizmok erőállóképességének mérése)

VIII. SZAKMAI PROGRAM

AZ ISKOLA SZAKKÉPZÉSI RENDSZERE

Iskolánk vegyes típusú szakképző intézmény.

Az elmúlt 2-3 év munkaerő-piaci tendenciái jutnak kifejezésre, amikor a munkaerő-piacon jelentkező képesítések iránti érdeklődés megnövekedése alapozza meg az iskolánk beiskolázási politikáját. Szakközépiskolai és szakiskolai képzéseinket egyaránt ennek megfelelően kívánjuk bővíteni.

A vállalkozások, mint munkaadók elvárják

- a szakmai ismeret napra készségét, gyakorlat-orientáltságát
- a szakma továbbfejlesztését
- a szakmák szélesítését
- további szakmák elsajátítását
- kiegészítő informatikai tudást
- kommunikációs készséget
- csoportban és emberekkel való együttműködési készséget
- idegen nyelvismeretet

Az átalakuló modern gazdaság egyre inkább kitágítja az egyes szakmák határait, illetve a gazdasági átalakulás elmosza a szakmák közti határvonalat. A határvonalak eltűnése több olyan ismeretet, készséget és képességet követel meg a munkavállalóktól, amely nem kapcsolódik konkrétan egy szakmához, vagy akár szakmaterülethez.

Alapvető iskolafejlesztési és oktatástervezési koncepciónk, hogy az iskola szakképzési rendszere a következő képességek és tudástípusok mentén szerveződjön, korszerűsödjön:

- A/ az eredeti szakmai tudás folyamatos karbantartása, fejlesztése
- B/ a második, harmadik, stb. szakmák elsajátítása
- C/ kiegészítő informatikai tudás (Internet, telemarketing stb.)
- D/ nyelvtudás
- E/ az együttműködési és kommunikációs készség
- F/ tárgyalási készség
- G/ eladás-technikai tudás és kapcsolódó készségek

IX. BESZÁMÍTHATÓSÁG AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDSZERÉBE

Az OKJ-s képzésben mentességet kaphatnak a tanulók egyes tárgyak (modulok) tanulása, illetve vizsgája alól az alábbi rend szerint:

1. Vizsga alóli mentesség

Az egyes OKJ-s szakmáknak megfelelően a vizsgát felügyelő főhatóság előírásainak figyelembevételével.

2. Órák látogatása alóli mentesség

Abból a tárgyból kapható, amelyet a tanuló más képzési formában tágabb tartalommal és magasabb óraszámban tanult, és ezt OKJ-s bizonyítvánnyal igazolja, és az adott OKJ-s képzés jogszabályi előírásai ezt nem tiltják.

Adott tantárgy óráinak látogatása alól a szaktanár javaslatára az igazgató adhat felmentést.

C) ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

A legfontosabb célkitűzések

- a fiatalok egészségmegtartási ismereteinek elmélyítése
- az iskola egészségbaráttá tétele
- az egészségfejlesztés váljék az iskola mindennapos gyakorlatává
- a pedagógusok szemléletformálása, módszerek, ismeretek kibővítése
- az egészségesebb életmód iránti igény kialakítása
- a magas kockázatú csoportok körében végzett megelőző tevékenység

Az egészségfejlesztő tevékenység magába foglalja

- az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével kapcsolatos ismeretek bővítését
- az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítését és az életvezetéssel kapcsolatos tudás fejlesztését
- az egészségügyi szolgáltatások igénybevételével összefüggő kompetenciák fejlesztését

Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

A megvalósításban az iskolaorvos, védőnő, a testnevelők, az ifjúságvédelemmel foglalkozó szakember, az osztályfőnök, az egészségneveléssel foglalkozó tanár összehangolt, egymást segítő és kiegészítő munkájára van szükség.

Az iskola valamennyi tevékenységi körébe be kell épülni az egészséges életmód szempontjából lényeges területeknek.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a tanulási technikák, a tanulási környezet kialakítása
- az idővel való gazdálkodás fontossága
- a személyes válsághelyzetek felismerése és megoldási stratégiák ismerete
- a betegség megelőzését (prevenció) és a gyógyulást segítő magatartás
- a személyi higiénia, testi-lelki egészség
- a környezeti ártalmak
- az egészséges táplálkozás, ételmszerbiztonság
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
- a szenvedélybetegségek okai és elkerülési lehetőségek
- a szexuális felvilágosítás, a családtervezés alapjai
- AIDS-prevenció

Az iskola szerepe és lehetőségei

Az egészség megvédésére, edzésére, visszaszerzésére vonatkozó, közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.

- Tanítsuk meg, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására ajánljuk magatartási alternatívákat az egészségvédő magatartás kialakítása érdekében.
- Ösztönözzük a tanulókat az egészségvédő magatartás megtartására, támogató tanácsadással, példaadással.
- Az iskola segítse mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenység kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában (szexuális kultúra, harmonikus életvitel).
- Az iskolai egészségvédő szolgálata (iskolaorvos, védőnő) rendszeres szűréssel és szakmai tanácsokkal lássa el a diákokat.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.
- Válgják tudatossá a tanulóknál, hogy az egészséges egyén dinamikus egyensúlyban él a környezetével.

Az egészségfejlesztés hagyományos színtere a tanítási óra: az osztályfőnöki és a testnevelésórák számos témájához szervesen kapcsolódik az egészségvédelem.

Az egészségnevelés eszközei és színterei

- tanórák (a tanulók aktivitását növelő, új pedagógiai módszerek megismerése és alkalmazása)
- osztályfőnöki órák (kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz)
- osztálykirándulások, táborok
- egészségügyi előadások, egészségfejlesztés szemléletének terjesztése (szülők, tanulók, pedagógusok)
- média, iskolaújság, faliújság (aktuális téma önálló feldolgozása, tablókészítés, gyűjtőmunkák faliújságon történő megjelenítése)
- mindennapi/tömbösített testedzés programja (tanórák utáni tömegsport foglalkozások: labdajátékok, konditerem-használat)
- iskolai sportversenyek (Kós-kupa)

A fizikai aktivitás segít a felesleges energiák levezetésében. Megelőzheti rossz szokások kialakulását, egészségkárosító anyagok használatát. A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.

A felmérések szerint az egészség megőrzésében az életmódnak elsődleges szerepe van. Ezt követik az öröklött tulajdonságok, gének, majd a környezeti hatások és végezetül az egészségügyi rendszer. A mindennapos testnevelésnek és mozgásnak prioritást kell adni az iskola órakeretében, mert a fizikai aktivitás az egyik legfontosabb eleme az egészséges életmódra nevelésnek! Az élethosszig tartó tanulás mellett ma már az élethosszig történő sportolást, fizikai aktivitást is elengedhetetlennek tartják (Life learning, life sporting!).

D) ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Az alkotmány (18.§ A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, 70.§ A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez). Az Alkotmányban megfogalmazott alapelvek megvalósulását az alábbi jogszabályok és intézkedések garantálják:

A Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény) 54. § 1. cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. Az ismeretek terjesztése és fejlesztése állami, illetve önkormányzati feladat.

Nemzeti Fejlesztési Tervben a fenntarthatóságnak való megfelelés átfogó célként szerepel. A Nemzeti Alaptantervről kiadott 243/2003. sz. kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést.

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben”. (NAT 243/2003)

Alapelv

Napjainkban a világ figyelme a fennmaradás és a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez tapasztalható szociális, ökológiai, politikai területen is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdni. A diákoknak a szakmai képzésen kívül olyan oktatást kell biztosítani, ahol hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Ehhez szükséges, hogy iskolánk tanári kara hasonló meggyőződéssel saját tantárgyának tartalmi sajátossága és saját személyiségjegyei segítségével közvetítse a környezeti nevelés céljait. Szemléletet csak úgy lehet alakítani, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon diákjaink nem elszigetelt ismereteket szereznek, hanem egységes egészként látják a természetet s benne az embert.

A környezeti nevelés célja

- Feltárni az egyetemes természetnek, mint létező értéknek a tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is annak környezetével, kultúrájával.
- Környezettudatosá nevelni a diákokat.
- A környezet (természetes és mesterséges) értékei iránt tanúsítanak lokálisan cselekvő, óvó magatartást és akarják megőrizni azokat.
- Segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését.
- Megismerni a természet és társadalom törvényeit, tiszteletben tartani azokat mindennapi életvitelünk során. Cselekvéseikben a természettel harmonizáló tevékenységek domináljanak.

- Kialakítani a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást egyéni és közösségi szinten, és ez váljék az egyének életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé.
- Érzékenyvé tenni a diákokat a közvetlen környezetük állapota iránt.
- Tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését.
- Képesé tenni a tanulókat arra, hogy – személyes tapasztalataik alapján – együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Az iskola rövidtávú céljai

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Legyen tisztább az iskola! (mellékhelyiségek, szelektív gyűjtés, stb.)
- Takarékoskodjunk a vízzel, villannyal, gázzal (fűtés).
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!
- Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét, megalapozva az élethosszig tartó tanulást!

A szakképzés adta lehetőségek

A korábban tanult általános ismeretekre építve a szakma speciális kérdésköreit megismertetve kell a környezetvédelemmel kapcsolatos gondolkodást és viselkedést kialakítani.

Környezeti nevelési feladatok

- Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- Az ökológiai gondolkodás kialakítása.
- Holisztikus és globális szemléletmód kialakítása.
- Fenntarthatóságra nevelés.
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód.
- Az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése.
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség, kreativitás.
- Az egészség és a környezet összefüggései.
- Kerüljék el az emberi szervezet egészségét veszélyeztető anyagokat (alkohol, nikotin, drog, gyógyszerek stb.).
- Figyeljenek az emberi kapcsolatok tisztaságára (mentálhigiéné).

Környezeti nevelés eszközei, tanulásszervezési és tartalmi keretei

- Hagyományos tanórai foglalkozások: tanórák, osztályfőnöki órák.
- Nem hagyományos szervezésű tanóra: kiállítás, előadások, viták, témanapok, látogatások, órák különböző helyszíneken.
- Tanórán kívüli foglalkozások: osztálykirándulások, iskolai programok, könyvek, filmek, képek, internet, beszélgetés, meggyőzés, kézműves szakkör, virágos iskola (tanterem díszítése), szelektív hulladékgyűjtés.

A fentiek segítségével az ismeretek összekapcsolásával mód nyílik sokoldalú megközelítésére egy adott tartalomnak.

A környezeti nevelés módszerei: játékok, modellezés, riportmódszer, projekt módszer, terep gyakorlati módszer, aktív kreatív munka, közösségépítés, művészeti kifejezés.

Összefoglalva az iskola környezeti nevelési **szemlélete** a következő:

Növelni kell a környezeti tudatosságot és annak felismerését, hogy a gazdasági, a társadalmi, a politikai és az ökológiai jelenségek kölcsönös függőségben és kölcsönhatásban vannak mind a városi, mind a falusi környezetben. Biztosítani kell mindenki számára annak lehetőségét, hogy a környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges tudást, ismereteket, értékeket, attitűdöket és készségeket megszerezze. Meg kell teremteni az egyének, csoportok és az egész társadalom környezettel kapcsolatos, új típusú magatartási és életviteli mintáit.

A környezeti nevelési kutatások eredményeinek elemzése azt mutatja, hogy a környezeti ismeretek önmagukban nem elegendőek! Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy ismerik a fontosabb környezeti fogalmakat, az aktuális környezetvédelmi gondokat és tennivalókat, az adott kérdés megoldásához hozzájárulnak.

Hisznek tevékenységük jelentőségében, elkötelezettek és gyakorlatuk van az önálló cselekvésben.

E) FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PROGRAM

Korunk elvárásainak megfelelően az iskola alapvető feladata, hogy felkészítse tanulóit a mindennapi élet buktatóinak elkerülésére. A fogyasztóvédelem egyik fontos feladata, hogy a vevő, mint potenciális fogyasztó ismerje azokat a jogokat, ill. az eladóra vonatkozó kötelességeket, melyek lehetővé teszik a korrekt kapcsolattartást a két fél között.

Sajnálatos, de nem elhanyagolható tény, hogy vevők gyakran élnek panasszal az eladók, vagy szolgáltatók munkájával kapcsolatban. Ez a panasz lehet minőségi kifogás (esetleg mennyiségi), valamint a szolgáltatás nem megfelelő kivitelezéséből fakadó. Fel kell készülni arra, hogy a kifogásnak hangot kell adni, ez lehet szóban, írásban, de mindig a megfelelő fórum igénybevételével. Első körben helyszíni észrevételezés, második körben a fenntartó (tulajdonos) igénybevételével, s végezetül fogyasztóvédelmi hatóság megkeresésével.

Az ilyen típusú ismeretszerzésnek iskolai környezetben elsősorban az osztályfőnöki óra, vagy foglalkozás a legmegfelelőbb területe, de indokolt esetben a szakmai képzésben is meg lehet említeni a vonatkozó speciális eseteket.

F) AZ ISKOLA DROGSTRATÉGIAI PROGRAMJA

Helyzetkép

A statisztikai adatok szerint a fiatalok drogfogyasztása az utóbbi években jelentős mértékben nőtt, s az előrejelzések szerint a jövőben további emelkedés várható. Annak ellenére, hogy az iskolánkba járó tanulók többsége nem a hátrányos szociokulturális családokból kerül ki, az említett társadalmi jelenség miatt szükség van az iskolai drogprevencióra.

Tudjuk, hogy a drogprevenációs munka területén legfontosabb a tanulók megfelelő attitűdjének kialakítása. Befolyással kell lennünk a drogfogyasztás okainak mindegyikére: a drogok sajátosságából, a használó jelleméből, a családi háttérből, s a tágabb társadalmi, környezeti hatásokból fakadó okokra.

A helyi stratégia

Célunk, hogy a prevenció az iskola teljes pedagógiai munkáját áthassa, s hogy a drogvészelynek kitett fiatalokat olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott belső értékévé vált normakultúrával ruházzuk fel, amelyek segítségével elhárítják a személyiséget veszélyeztető jelenségeket.

Alapelveink

A konstruktív életivel értékeinek közvetítése, a testi-lelki egészség fogalmának holisztikus megközelítése, a személyesség, az interaktivitás.

Feladataink

Felvilágosítás:	a tanulóknak, a szülőknak, a kollégáknak
Megelőzés:	a tanulóknak
Segítségnyújtás:	a tanulóknak, a szülőknak
Kapcsolattartás:	a tanulókkal, a szülőkkal, a kollégákkal, és egyéb segítőkkel

A prevenció módszerek szervezeti lehetőségei

A drogmegelőző munka minden pedagógus feladata és kötelessége: közreműködik a tanuló prevenció veszélyeztető körülmények megelőzésében, a feltárásban, a megszüntetésben. A prevenció hatás, középpontjában a tanuló áll, őt segítik a szülők, a pedagógusok és a prevenció terápiaiban feladatot vállaló szakemberek.

A résztvevők köre:

- tanulók:
- szaktanári órákon,
  - osztályfőnöki órákon,
  - tanórán kívül

pedagógusok:

- nevelői értekezleten,
- továbbképzéseken,
- esetmegbeszéléseken,
- személyes beszélgetéseken

szülők:

- ismeretterjesztő előadásokon,
- fogadó órákon

A nevelőtestület szerepe

Az iskola vezetése támogatja a tanárok drogprevenációs és mentálhigiénés jellegű továbbképzését. A tanárok saját szaktárgyuk keretében élnek tárgyuk tartalmi és módszertani lehetőségeivel, valamint az iskola pedagógiai programjába beépített tartalmakat feldolgozzák a tanítási órákon.

A drogmegelőzés tartalmi elemei

- Stresszmegelőzés
Módszer: interaktív szituációs gyakorlatok, beszélgetések, konfliktushelyzetek feldolgozása.
- Kommunikációs fejlesztés
Beszélgetések, szituációs gyakorlatok, viták.
- Személyiségfejlesztés
Önismereti tesztek, beszélgetések, példaképek.
- Életvezetési ismeretek, a drogokkal kapcsolatos ismeretek
Felvilágosítás, interaktív foglalkozások, az elutasító meggyőződés kialakítása.
- A kábítószer fogyasztás tényének kezelése
Titoktartási kötelezettséggel, külső segítség igénybevételével.

Módszerek, eszközök a drogprevencióban

- Helyzetfelmérés a diákok körében alkalmanként, kérdőíves módszerrel. Ezek értékelése, feladat meghatározások.
- Tananyag: osztályfőnöki, biológiai órák témái (pl.: önismeret, én és a környezetem, egészséges és biztonságos élet, veszélyeztető tényezők).
- Külső drogprevenációs szakemberek foglalkozásai.
- Személyiségfejlesztő, önismereti órák.
- Tematikus előadás nevelési értekezlet keretében.
- Alternatív szülői értekezletek.
- Kiállítások szervezése.
- Filmvetítések, ismeretterjesztő filmek.
- A szabadidős tevékenységek drogprevenációs lehetőségei: színház, koncert, kirándulás, közösségi rendezvények.
- A témával foglalkozó kiadványok figyelése, felvilágosító szórólapok iskolai terjesztése.

G) INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER

I. INTEGRÁCIÓS STRATÉGIA KIALAKÍTÁSA

1. AZ ALKALMAZÁS FELTÉTELEI

1.1 Helyzetelemzés

Iskolánk profiljából adódóan alapítása óta törekszik az eltérő kulturális, szociális háttérrel rendelkező diákok esélyegyenlőségének biztosítására, a lemorzsolódás csökkentésére, valamint a sikeres szakmai vizsga letételéhez szükséges tudásbázis megteremtésére. Az integráció megvalósításához változatlanul fontos a kapcsolattartás az általános iskolák és a középiskola között. A fentiek megvalósításához célorientált, gyerekközpontú gondolkodású, empátikus pedagógusaink a differenciált oktatás, kooperatív technikák, igény szerint a tanórán kívüli foglalkozás eszközeit egyaránt használják.

Időszerűvé vált, hogy az eddigi ezirányú tevékenységünk és a szükséges új tennivalók rendszerezetten, külön egységként megjelenjenek pedagógiai programunkban, mint az intézmény integrációs pedagógiai rendszere.

1.1.1 Települési környezet

Iskolánk Érd Megyei Jogú Város szakképző iskolája. Az érdiek mellett a környező településekről is fogadunk tanulókat. (Leggyakrabban a következő 22 helységről érkeznek „bejáró” tanulóink: Adony, Baracska, Beloianisz, Besnyő, Biatorbágy, Budaörs, Budapest, Diósd, Ercsi, Gyúró, Ivánca, Kajászó, Martonvásár, Pusztaszabolcs, Pusztazámor, Ráckeresztúr, Sósút, Százhalombatta, Tárnok, Tordas, Törökbálint, Vál.)

A fenti települések zömében magas a hátrányos helyzetű családok száma, melynek oka egyrészt a szülők alacsony iskolai végzettségéből, másrészt a munkalehetőségek csökkenéséből adódik.

Az alacsony iskolai végzettség, a jövedelem csökkenés együttes megléte adja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányának alakulását. Érden a település fejlődéséből adódóan az integráció feltételei adva vannak.

1.1.2 Intézményi környezet

A Kós Károly Szakképző Iskola jelenleg 524 tanulót nevel-oktat, velük 34 főállású pedagógus foglalkozik. Képzési szerkezetünk: szakközépiskola, szakiskola.

A település egyetlen szakiskolájaként kötelező beiskolázású intézményként működünk Érden. Ezek a tények meghatározzák tevékenységünket: a hátrányos helyzetű tanulók integrálását, differenciált oktatását, felzárkóztatását, egyéni fejlesztését. Kiemelt helyen a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megteremtése szerepel.

Jelenleg tanulóink 6,6%-a (35 fő) halmozottan hátrányos helyzetű (rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők, a szülők legmagasabb iskolai végzettsége 8 általános).

Egyre nagyobb az ingyenes vagy támogatott étkeztetésre, tankönyvellátásra szoruló aránya: 40% (197 fő). Diákjaink között jelenleg 10 tanuló sajátos nevelési igényről, 30 fő beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézségről rendelkezik érvényes dokumentummal. Ez utóbbi felmérésében az EMJV Egységes Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai nyújtanak segítséget.

Nagyon sok gyerek otthon nem kap segítséget, de még biztatást sem a tanuláshoz. A tudás leértékelődött. A szülők jelentős hányadát közömbösség és a motiváció hiánya jellemzi. A beiratkozás tényével sokan úgy vélik, minden kötelezettségüknek eleget tettek, a „kész terméket” (sikeres vizsgát tett tanuló) várják az iskolától. Gyermekük nevelésében adódó problémáknál minden felelősséget áthárítanak a képző intézményre. Nem a hátrányok megoldása, leküzdése a céljuk, hanem valahonnan kívülről várják a segítséget.

Többek között ezért tartjuk feladatunknak a következőket:

az iskolában olyan programokat kell biztosítanunk, amellyel a tanulók személyisége gazdagodik, ismereteik bővülnek, és a hátrányaik csökkennek, olyan információkat és mintákat közvetíteni, amelyeknek segítségével a konfliktuskezelés, konfrontáció-megoldás a békés egymás mellett élés elvének gyakorlatát szolgálja.

Diákjaink előrehaladását segítjük a tanórákon a kompetencia alapú oktatás bevezetésével. A 2008/2009-es tanévtől ez fokozottan jelenik meg nemcsak a közismereti órákon, hanem a szakmai alapozó ismeretek átadásakor is. Ennek köszönhetően a legutóbbi FIT jelentésben lényegesen javult iskolánk tanulójának eredménye.

A szülővel, gondviselővel való kapcsolattartás a fogadóórákon, szülői értekezleteken, és közös rendezvények során valósul meg.

1.1.3 Személyi feltételek

A feladatok megvalósításához – a várható tanulócsoportok és tanulólétszám alakulását is figyelembe véve – a személyi feltételek részben adottak.

A tantestület létszáma : 34 fő + 2 fő óraadó

Az egyenletes terhelés érdekében a magasabb pedagógus létszám mindenképpen indokolt.

Az SNI tanulók fejlesztését a pedagógusaink látják el, az EMJV Egységes Pedagógiai Szakszolgálatának felügyelete mellett. Nagyban nehezíti munkánkat, hogy pillanatnyilag nincs lehetőség iskolánkban fejlesztő pedagógus, ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus alkalmazására.

A nevelők önképzése és továbbképzése folyamatos, tervszerű. A tantestület tagjai a projektmunka tervezése, kompetencia alapú oktatás, az inkluzív nevelés valamint a középiskolai integrációs program módszertani képzéseiben részesültek.

A képesítési előírásoknak a tantestület tagjai megfelelnek.

Feladatkörüket, hatáskörüket a Köznevelési Törvény, az SZMSZ és a munkaköri leírások tartalmazzák.

Alaptevékenység:

Középiskolai nevelés-oktatás, melynek során az intézmény nappali oktatást végez.

A sajátos nevelési igényű, ép intellektusú, a pszichés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (dyslexia, diszgráfia, diszkalkulia, kóros aktivitászavarral küzdő) tanulók integrált nevelése, oktatása az 9-14. évfolyamon.

1.1.4 Tárgyi feltételeink

Céljaink megvalósításához, feladataink teljesítéséhez 18 osztályterem, 5 számítógépterem, 4 saját tanműhely, 1 tornaterem, és 1 kondicionáló terem, 1 könyvtár valamint 1 étkező főzőkonyha állnak rendelkezésünkre.

A felszerelési tárgyak felújítása folyamatos.

Az integráció szempontjai

A jegyző előtt tett nyilatkozatok alapján felmérjük:

- a szülők iskolai végzettségét,
- hogy kiegészítő családi pótlékot kap-e a család gyermeke után,
- a nyilatkozattételhez személyes adatai kezeléséhez hozzájárul-e,
- igényt tart-e a képesség kibontakoztató, illetve integrációs felkészítés rendszerében való részvételre.

A felmérés összegzése után az iskola igazgatója mérlegeli a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet alapján a programokba még bevehető (az egyik kritériumnak meg nem felelő) tanulók létszámát és személyét (10 %).

Az intézmény vezetője a tanulók osztályba sorolásakor – a speciális tanulási-, magatartási-, beilleszkedési problémák figyelembevételével – a rendelet előírásainak megfelelően a felmérés adatait figyelembe veszi. Az intézmény profiljából adódóan azonban alapvetően a jelentkezéskor kiválasztott szakmacsoport a mérvadó. Ez az osztályalkotási szempont is elősegíti az integrációt.

1.2. Célrendszer megfogalmazása (elvárható eredmények)

- A tanulók elemi műveltségbeli és munkakultúrájának megalapozása.
- Szociális hátrányok enyhítése, kulturális hiányosságok pótlása.
- Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása, a lemorzsolódás csökkentése, kiküszöbölése, tehetséggondozás komplex személyiségfejlesztő programok segítségével.
- Személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés: a tanulók toleranciaképességének, a kisebbség és többség, a másság elfogadása gyakorlatának kialakítása, közéletiségre nevelés.
- Társadalmi beilleszkedés, integrálódás iránti motiváció erősítése, fenntartása.
- Pozitív életmódmodell nyújtása, egészséges életmód kialakítása, a testi-lelki egészség, mint érték elismertetése.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Az iskola párbeszédet alakít ki a programban résztvevő szülőkkel, partnereivel.
- Kompetencia-alapú értékelési rendszer kerül kidolgozásra és alkalmazásra.
- A multikulturális tartalmak beépülnek a nevelés-oktatás helyi programjaiba, rendszerébe.

Ezek eredményeként:

- hozzájárulunk tanulóink esélyegyenlőségének megteremtéséhez,
- megteremtjük a versenyképes, innovatív munkaerőképzés alapjait,
- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma,
- nő a sikeresen vizsgázó hátrányos helyzetű tanulók száma.

2. AZ ISKOLÁBA VALÓ BEKERÜLÉS ELŐKÉSZÍTÉSE

2.1. Az általános iskolából a középiskolába való átmenet segítése

Cél: az általános iskola és középiskolánk közötti – az iskolába való bekerülés előkészítését célzó – szakmai együttműködés, az általános iskolában elkezdődő folyamatos és tervszerű fejlesztő munka iskolánkban való folytatása.

A kapcsolattartás módja:

Nyílt napok szervezése, iskola ismertető rendhagyó osztályfőnöki órákon és szülői értekezleteken való megjelenés, információ adás.

Felelős : intézményvezető

2.2. Heterogén osztályok kialakítása:

A korábban taglalt –iskola típusból fakadó- jellegzetességek alapján heterogén osztályok kialakításának van csak realitása intézményünkben. A szakmacsoportra való jelentkezések után az igazgató dönt az adott osztályok kialakításáról, a technikai feltételek biztosításáról. Minden tanév kezdetén felülvizsgáljuk, korrigáljuk az integrációs programot és az osztályok összetételét.

Felelős: intézményvezető

3. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK – PARTNERSÉGI KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSE

3.1 Együttműködés a szülői házzal

- szülői értekezletek (az iskola szakmai pedagógiai programjának integrációs rendszerének ismertetése)
- személyre szóló írásos tájékoztató, a szülő egyetértési nyilatkozata (indokolt esetben, szükséges alkalommal)
- Nyílt tanítási napok szervezése
- mentori rendszer
- háromhavonkénti eszmecsere

Felelős: intézményvezető

3.2 Együttműködés gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal

- Rendszeres kapcsolattartás a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal.
- Az iskola tájékoztatja az integrációs felkészítésben résztvevő tanulókról a szolgálatokat minden tanév elején.

Felelős: intézményvezető

3.3 Együttműködés szakmai és szakszolgálatokkal

- Rendszeres kapcsolattartás az ÉMJV Egységes Pedagógiai Szakszolgálatával.
- Az iskola tájékoztatja az integrációs felkészítésben résztvevő tanulókról a szolgálatot minden tanév elején.
- Kéri a tanév elején a 9. osztályosok szűrését.

Felelős: intézményvezető

3.4 Együttműködés középfokú oktatási intézményekkel

- Partnerintézmények közötti információcsere
- TISZK partnerekkel
- Térségi középfokú intézményekkel

Felelős: intézményvezető

3.5 Együttműködés kisebbségi önkormányzattal

Az ÉMJV romaügyi referensével a jól működő kapcsolattartás megőrzése, a kétirányú információáramlás megtartása (pl. tájékoztatás és véleménykérés magántanulói státusz kérelmezésekor, roma tanuló ösztöndíj pályázásakor stb.)

Felelős: intézményvezető

3.6 Együttműködés civil szervezetekkel és a helyi vállalatokkal

- Polgárőrség helyi szervezete
- Katasztrófavédelem helyi szervezete
- Tűzoltóság helyi szervezete
- Vöröskereszt
- Iparkamara

Felelős: intézményvezető

II. A TANÍTÁST, TANULÁST SEGÍTŐ ÉS ÉRTÉKELŐ ESZKÖZRENDSZER ELEMELI

1. KULCSKOMPETENCIÁKAT FEJLESZTŐ PROGRAMOK ÉS PROGRAMELEMELI

1.1 Az önálló tanulást segítő felkészítés

Tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

- Kooperatív technikák, differenciált tanulásszervezi technikák és projekt módszer alkalmazása 9-14. évf.
- A tanulók önmagához mért fejlődésének a figyelembevételével értékelésekor.
- Hatékony tanuló megismerési technikák beépítése a napi munkába.

A fentiek eredményeként az iskola képes a különböző háttérrel és különböző eltérő fejlettséggel rendelkező tanulók együttnevelésére, egyéni, differenciált fejlesztésére.

Felelős: szaktanárok, szakoktatók, osztályfőnökök

1.2 Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Tantárgyi képességfejlesztő programok

- Kompetencia-alapú oktatási programcsomag adaptálása (<http://www.sulinovadatbank.hu>), (intézményi feladatbank)
- Differenciált óravezetés
- Információs és kommunikációs technológia alkalmazása a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- Egyéni fejlesztési terv készítése a rehabilitációs szakértői bizottság véleménye, illetve bemeneti mérések alapján
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások
- Részvétel az Útravaló ösztöndíjprogramban

Felelősök: tanárok, szakoktatók

Kommunikációs képességeket fejlesztő programok

- a közismereti és szakmai tantárgyakban hangsúlyos szerepet kap a szövegértés-szövegalkotás modul
- drámapedagógiai módszerek alkalmazása
- témanapok rendezése

Felelősök: munkaközösség-vezetők

1.3 Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

Színterei:

- osztályközösségek (séták, kirándulások, klubdelutánok, stb.),
- iskolai rendezvényei (kulturális és sportrendezvények, rendhagyó órák, emlékezés napja, színházlátogatás, stb.),
- iskolai kirándulások,
- projektnapok – Kós-nap
- sportcsoporthoz foglalkozásai,
- a tanulók szereplési lehetőségei:
  - tanulmányi és művészeti versenyek,
  - az iskolai és települési ünnepi megemlékezések (tanévnyitó, október 23., szalagavató, emlékezés a névadóra, március 15., DÖK nap, ballagás, tanévzáró)

Felelősök: intézményvezető, munkaközösség-vezető, osztályfőnökök

Mentálhigiénés programok

- Szociális modul beépítése a tanórába és a tanórán kívüli foglalkozásokba.
- Interaktív foglalkozások keretén belül személyiségfejlesztéssel foglalkozunk.
- A „mindennapos testnevelés” keretében biztosítjuk a diákok rendszeres testmozgását.

Felelős: Szaktanár, osztályfőnökök, védőnők

2. AZ INTEGRÁCIÓT SEGÍTŐ TANÓRÁN KÍVÜLI PROGRAMOK, SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK

2.1 Mentori rendszer működtetése

A mentor az integrációs programban résztvevő tanuló elsőszámú segítője, aki közvetlenül tartja a kapcsolatot a tanulóval foglalkozó valamennyi szakemberrel, illetve a családdal (intézményünkben ezt a feladatot az osztályfőnök látja el).

A mentor önként vállalja ezt a koordinációs munkát:

- a tanuló teljesítményét folyamatosan tanulmányozza, konzultál a szakemberekkel, javaslatot tesz a gyermek érdekében,
- tanulás-módszertani segítséget nyújt szükség szerint,
- szervezi a gyermek szabadidős elfoglaltságát, hétfégi programokat is javasol,
- a tanuló bizalmas közléseit a gyermek érdekében hasznosítja (jogszerűség megőrzésével),
- kutatja a gyermek támogatását szolgáló ösztöndíj lehetőségeket,
- segíti a pályaválasztásban, a motiváltság erősítésében,
- kezeli a tanuló személyi anyagát, a bizottságok szakvéleményeit, kiegészíti azokat rendszeres feljegyzéseivel, a gyermek véleményét tükröző felmérésekkel,
- a háromhavonta kötelező értékeléssel párhuzamosan kikéri a tanuló véleményét saját teljesítményéről, iskolai közérzetéről, sikereiről, problémáiról, javaslatairól.

Felelősök: mentorok (osztályfőnökök)

2.2 Tanórán kívüli differenciált foglalkozások szervezése

A tanulmányi eredmény alakulásának függvényében az adott tantárgyból differenciált foglalkozásokat szervezünk a tanórán kívül.

Célja:

- a tantárgyak oktatása közben felmerült nehézségek leküzdése,
- az egyéni felzárkóztatás.

Felelősök: az adott szaktanárok

2.3 Az integrációs program keretében működő szabadidős foglalkozások:

- az iskola névadójához kapcsolódó Kós-nap”
- színház-, múzeum- és kiállítás látogatás

Felelősök: osztályfőnökök

3. AZ INTEGRÁCIÓT ELŐSEGÍTŐ MÓDSZERTANI ELEMEEK

3.1 Egyéni haladási ütemét segítő differenciált tanulásszervezés

- differenciáló óraszervezés (haladási naplóban jelöljük D betűvel)
- egyéni fejlesztő foglalkozások (szakvélemény esetén)
- tehetséggondozó foglalkozások
- tanórán kívüli differenciált foglalkozások

Felelősök: tanárok, szakoktatók

3.2 Drámapedagógia

- iskolai rendezvényeinken, az ünnepi műsorokban, a vers- és prózamondó versenyek alkalmával – az éves munkatervben rögzítetten – részt vesznek tanulóink,
- városi, helyi kulturális programokon alkalomszerűen bemutatkoznak tehetséges diákjaink (tánc, ének, egyéb)

Felelős: tanárok, szakoktatók

4. MŰHELYMUNKA – A TANÁRI EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI

4.1 Értékelő esetmegbeszélések

3 havonta értékelő esetmegbeszélésre kerül sor

Menete:

- mentori beszámoló az integrációs programban résztvevők konkrét helyzetéről, problémáiról,
- szakmai beszámolók, családgondozók összefoglalói (az érintett szakembereket, szülőket meg kell hívni),
- eredmények, hiányosságok, kívánságok, lehetőségek összegyűjtése, javaslatok a továbblépésre (a tantestület tagjainak javaslatai, véleménye),
- megoldási lehetőségek kidolgozása, pedagógiai módszerek kiválasztása (szükség szerint egyéni fejlesztési tervként).

Szempontok:

- valóságos eredmények és hiányosságok feltárássra kerüljenek,
- ok-okozati összefüggések felderítése,
- fejlődési irány kijelölésre kerüljön,
- további szakemberek bevonásának szükségességéről szülessen döntés.

Felelős: érintett szaktanárok, szakoktatók, mentorok

4.2 A tantestület tagjai közötti tapasztalatcsere megszervezése

Az integrációhoz szükséges módszertani tapasztalatok átadására alakult rendszer.

Célja: az egymás segítése, tapasztalatcsere

Felelős: intézményvezető

5. A HÁROMHAVONTA KÖTELEZŐ KOMPETENCIAALAPÚ ÉRTÉKELÉSI RENDSZER ESZKÖZEI

Szöveges értékelés – árnyalt értékelés

November, február és május hónapban az érintett tanulók szülei, gondviselői árnyalt szöveges értékelést kapnak gyermekük iskolai közösségi és tanulmányi munkájáról.

Alapelvek:

- terjedjen ki az iskolai élet egészére,
- vegye figyelembe a tanuló személyiségét,
- törekedjen az objektivitásra, komplexitásra, igazságosságra,
- fejlesztő és ösztönző szándékú legyen.
- ne legyen sablonos, személyre szóló legyen.

Felelősök: mentorok

6. MULTIKULTURÁLIS TARTALMAK

6.1 Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban

Integráltan a tantárgyakban vagy beépült moduljaiban jelennek meg a tananyagok, (irodalom, nyelvtan, idegen nyelvek, ének, rajz, földrajz, történelem, stb.).

A segédletek biztosítása, beszerzése folyamatos pl. az internetről.

A tananyagon túl a szabadidős tevékenységekben is szerepet kapnak (kulturális foglalkozások, iskolai rendezvények, kiállítások, bemutatók, stb.) a multikulturális tartalmak.

Felelős: intézményvezető

7. A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEINEK BIZTOSÍTÁSA

7.1 Pályaorientáció

Szaktárgyi és osztályfőnöki óra keretében meghatározottak a pályaorientációs feladatok:

- szakmák, továbbtanulási lehetőségek tudatosítása
- igény szerint pályaorientációs előadáson, bemutatón, tanácsadáson vesznek részt
- nyílt tanítási napokon, bemutató foglalkozásokon tájékozódnak tanulóink

Felelős: intézményvezető, helyettesek, gyakorlatioktatás-vezető

III. ELVÁRHATÓ EREDMÉNYEK

Az ellenőrzés szempontjai:

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya iskolánkban megfelel a jogszabályban előírtaknak
- Készség- és képességek fejlesztésére irányuló oktatás alakul ki.
- Az integráció tartósan képes a különböző háttérrel és eltérő fejlettséggel rendelkező tanulók együttnevelésére, felzárkóztatására.
- A multikulturális tartalmak integrálódnak a tanórák anyagába.
- Az integrációs pedagógiai rendszer kiépülése párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer épül ki.

Eredmények:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az iskolánkban a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Nő a sikeres szakmai ill. érettségi vizsgát tevők aránya.
- Nem romlanak a kompetenciamérések eredményei.
- Javul tanulóink esélyegyenlősége.
- Piacképes munkaerőképzést alapozunk meg.

- Fejlesztjük tanulóink személyiségét.
- Növeljük a motivációt.

Felelősök: intézményvezető, szaktanárok, szakoktatók, osztályfőnökök

IV. INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS - EHHEZ KAPCSOLÓDÓ FELADATOK

Az intézményi önértékelés elkészítésére Az Országos Oktatási Integrációs Hálózat ajánlást bocsát ki.

Az integrációs és képesség kibontakoztató program iskolánkban 2011. január 1-jétől hatályos. Az IPR programot a nevelőtestület a 2010. november 11-én tartott értekezletén elfogadta.

H) A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

1. Az iskola 2009. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2009. szeptember 1. napjától a 9. évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre - azaz 2009. szeptember 1. napjától 2013. augusztus 31. napjáig - szól.

II. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A törvényi háttér megváltozása esetén a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes - minden fejezetre kiterjedő - felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA

1. A pedagógiai program módosítására:
  - az iskola igazgatója
  - a nevelőtestület bármely tagja
  - a nevelők szakmai munkaközösségei
  - az iskola fenntartója
tehet javaslatot
2. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
3. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola fenntartójánál
  - az iskola irattárában
  - az iskola könyvtárában
  - az iskola nevelői szobájában
  - az iskola igazgatójánál
  - az igazgatóhelyetteseknél
  - az iskola honlapján

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat 2009. március 27-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2009. március 27.

.....
az iskolai diákönkormányzat vezetője

2. A pedagógiai programot a szülői munkaközösség 2009. április 22-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2009. április 22.

.....
a szülői munkaközösség vezetője

3. A pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete 2009. április 20-án tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2009. április 20.

.....
igazgató

4. A pedagógiai programot az iskola egészségügyi szolgálat 2009. április 23-án véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2009. április 23.

.....

5. A Kós Károly Szakképző Iskola pedagógiai programját Érd Város Önkormányzatának Képviselő Testülete .....év.....hó.....napján tartott ülésén jóváhagyta.

.....
polgármester